

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องการประกอบอาชีพของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
2. ใบงานเรื่องการประกอบอาชีพของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
3. อุปกรณ์วาดภาพ
4. รูปภาพเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

แหล่งเรียนรู้

1. ห้องเรียน
2. ชุมชนของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์เขตตำบลคลองปูนและตำบลปากน้ำประแสร์

การวัดผลประเมินผล

1. ดำเนินการวัดผลประเมินผลดังนี้

สิ่งที่วัดผล	วิธีวัดผล	เครื่องมือวัดผล	เกณฑ์การประเมิน
ความรู้ ประเมินจากรายงานโครงการ	ตรวจโครงการ	แบบประเมินผลงาน	ผ่านร้อยละ 50
ทักษะ 1. กระบวนการทำงานกลุ่ม 2. พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม 3. การนำเสนอผลงาน	สังเกต	แบบสังเกต	ผ่านระดับดี 3 ใน 4 รายการ
	สังเกต	แบบสังเกต	ผ่านระดับดี 3 ใน 4 รายการ
	สังเกต	แบบสังเกต	ผ่านระดับดี 3 ใน 4 รายการ
เจตคติ นิสัยในการทำงาน	สังเกต	แบบสังเกต	ผ่านระดับดี 3 ใน 4 รายการ

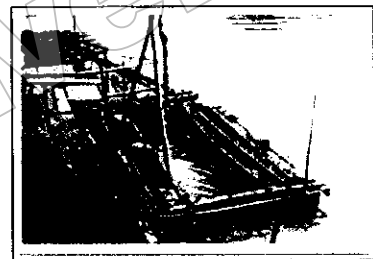
ใบความรู้

เรื่อง การประกอบอาชีพของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

การประกอบอาชีพ อาชีพของคนบนลุ่มน้ำประแสร์มีอาชีพที่หลากหลาย แต่ที่เป็นอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม และประมง

อาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่อยู่ทางตอนบนของลุ่มน้ำประแสร์ มีการทำสวนผลไม้สวนยางพารา ปลูกมันสำปะหลัง แหล่งผลิตอยู่ที่อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ และกิ่งอำเภอเขาชะเมา การทำนามีอยู่ในอำเภอแกลง

อาชีพประมง มีการทำประมงทั้งน้ำจืดและน้ำเค็มซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนริมแม่น้ำ ผลผลิตที่ได้นำมาจำหน่ายทั้งที่เป็นของสดและแปรรูปเป็นของแห้ง และอาหารสำเร็จรูป ในปัจจุบันสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติลดจำนวนลงมากโดยมีสาเหตุมาจาก น้ำเสียจากชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม นาุ้ง การทำลายทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่ง ซึ่งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะการทำลายป่าชายเลน ห้วยทะเล และ การใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อการประมงพื้นบ้าน ชาวประมงบางกลุ่มจึงหันมาเลี้ยงปลาในกระชังแทน โดยเทศบาลเมืองแกลงได้จัดอบรมส่งเสริมให้ชาวบ้านแหลมยางเลี้ยงปลากระชังเพื่อสร้างรายได้เพิ่มเติม และเป็นเครื่องบ่งชี้ เฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแม่น้ำประแสร์ ปลาที่เลี้ยงเป็นปลากระพงขาว และเมื่อโตขนาดพอที่จะขายได้จะนำไปขายที่ตลาดสามย่าน และมีการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ แต่ผลกระทบที่ตามมาจากการเลี้ยงกุ้งคือ น้ำทิ้งจากบ่อกุ้งทำให้เกิดมลพิษกับระบบนิเวศชายฝั่ง

การเลี้ยงปลาในกระชัง

นอกจากนี้ ยังมีอาชีพอื่น ๆ อีกหลายอย่าง เช่น การค้าขาย อุตสาหกรรมในครัวเรือน การบริการด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

ใบงานที่ 1

เรื่อง การประกอบอาชีพในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

คำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ใบงานกำหนดให้ครบถ้วน

1. ชื่องาน โครงการสำรวจอาชีพชุมชนลุ่มน้ำประแสร์ เขต ต. คลองปูน ต. ปากน้ำประแสร์

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสืบค้นเกี่ยวกับอาชีพของชุมชนของตนเอง เสนอแนวทางการประยุกต์ภูมิปัญญาด้านอาชีพมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และวัฒนธรรมด้านอาชีพ

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มๆละ 5 คน โดยเน้นนักเรียนที่อยู่ในชุมชนเดียวกันหรือบ้านใกล้เคียงกันอยู่กลุ่มเดียวกันเพื่อสำรวจข้อมูลอาชีพชุมชนลุ่มน้ำประแสร์

3.2 แต่ละกลุ่มเลือก และกำหนดหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มให้ชัดเจน เช่น ประธานกลุ่ม รองประธาน เลขานุการ และหน้าที่อื่นตามความจำเป็น

3.3 ประชุมกลุ่ม เพื่อวางแผนการศึกษาการทำงาน เช่น ระยะเวลา ขั้นตอน วิธีการเก็บข้อมูล สรุปผล งานการนำเสนอ

3.4 เสนอแบบเสนอโครงการสำรวจข้อมูลอาชีพชุมชนลุ่มน้ำประแสร์ต่อครูผู้สอน

3.5 นักเรียนลงมือปฏิบัติงานจริง สำรวจ เก็บข้อมูลตามสภาพจริงตามวิธีที่กำหนด

3.6 ประชุมการประเมินผลการทำงาน (หลังจากผลงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว)

3.7 ปฏิบัติงานต่อตามข้อตกลงของที่ประชุม ตามใบงานที่มอบหมายงาน

3.8 ประชุมกลุ่มสรุปผลงานในการสำรวจข้อมูล รวบรวมเป็นผลงานกลุ่ม

3.9 นำเสนอหน้าชั้นเรียนตามเวลาที่กำหนด เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และอภิปราย

3.10 จัดนิทรรศการแสดงผลงาน

4. วิธีการวัดผล การวัดผลประเมินผล

1. ครูวัดผลและประเมินผลดังนี้

สิ่งที่วัดผล	วิธีวัดผล	เครื่องมือวัดผล	เกณฑ์การประเมิน
ความรู้ ประเมินจากรายงาน	ตรวจโครงงาน	แบบประเมินผลงาน	ผ่านร้อยละ 50
ทักษะ 1. กระบวนการทำงานกลุ่ม	สังเกต	แบบสังเกต	ผ่านระดับดี 3 ใน 4 รายการ
2. พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรม	สังเกต	แบบสังเกต	ผ่านระดับดี 3 ใน 4 รายการ
3. การนำเสนอผลการจัดทำ โครงงาน	สังเกต	แบบสังเกต	ผ่านระดับดี 3 ใน 4 รายการ
เจตคติ นิสัยในการทำงาน	สังเกต	แบบสังเกต	ผ่านระดับดี 3 ใน 4 รายการ

2. เพื่อน วัดผล ประเมินผล ตามแบบประเมินที่กำหนดให้

3. ภูมิปัญญาที่นักเรียนไปสำรวจร่วมกันแสดงความคิดเห็น

5. ลักษณะงานที่นำเสนอ

5.1 ผลงานที่ได้จากการปฏิบัติจริง สรุปในแฟ้มขนาด เอ 4 กลุ่มละ 1 แฟ้ม

5.2 ลักษณะงานรายละเอียดของแฟ้มประกอบด้วย

- ปกนอกตกแต่งด้วยข้อความที่สื่อถึงความหมายของงานที่สำรวจ จัดทำให้สวยงาม
- ปกในบอกชื่อโครงงานที่สำรวจ และประกอบการเรียนวิชาอะไร
- คำนำ
- สารบัญ
- ชื่อกลุ่มที่สำรวจ
- ขั้นตอนการทำงานบรรยายขั้นตอนการทำงานตั้งแต่ขั้นที่ 1 จนถึงขั้นสุดท้าย

(มีภาพประกอบการบรรยายด้วยก็ได้)

- ฟังความคิดแสดงการบูรณาการกับรายวิชาอื่นๆตามความคิดเห็นของนักเรียน
- ความคิดเห็นของภูมิปัญญาที่นักเรียนไปสำรวจรวบรวมข้อมูล
- แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- แบบประเมินการจัดทำโครงการสำรวจข้อมูล

6. กำหนดส่งงาน วันที่..... เดือน พ.ศ.....

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

แบบเสนอโครงการ

เรื่อง การประกอบอาชีพของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

ชื่อโครงการ.....

ประกอบการเรียนรายวิชา.....

ชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

สมาชิก

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ครูที่ปรึกษาโครงการ.....

1. แนวคิดที่มาของโครงการ.....

2. หลักการ.....

3. วัตถุประสงค์ในการทำโครงการ.....

4. ประเด็นปัญหาหรือสมมติฐาน.....

5. วิธีดำเนินงาน.....

6. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน.....

7. ระยะเวลา.....

8. ประโยชน์ที่ได้รับ.....

9. ชื่อเอกสารอ้างอิง.....

10. ผลการพิจารณาของครูที่ปรึกษา

 อนุมัติ ไม่อนุมัติ ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ครูที่ปรึกษาโครงการ

(นางอัญชติ อิศรารักษ์)

แบบประเมินผล

การจัดทำโครงการสำรวจข้อมูลอาชีพของวัฒนธรรมผู้นำกระแส
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่

คำชี้แจง จงเขียนเครื่องหมาย/ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ผู้ประเมิน ตนเองประเมิน เพื่อนประเมิน ครูประเมิน

รายงานการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด 4	มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1
1. รูปเล่มน่าสนใจและสวยงาม				
2. เนื้อหาโครงการ
2.1 ความถูกต้อง				
2.2 ความเหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล				
2.3 สรุปได้ครบถ้วนชัดเจน				
3. กระบวนการทำงาน
3.1 มีการวางแผนเป็นระบบ				
3.2 มีการดำเนินงานตามแผน				
3.3 มีการประเมินผลระหว่างดำเนินงาน				
4. การนำเสนอโครงการ
4.1 ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์				
4.2 ผลการศึกษาค้นคว้าบรรลุตาม วัตถุประสงค์				
4.3 ข้อมูลมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า				
5.ส่งงานตรงเวลา				
รวม				
ค่าเฉลี่ย				

ความคิดเห็นอื่น

.....

.....

แบบสรุปการประเมินผล
การจัดทำโครงการสำรวจข้อมูลอาชีพของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่

รายงานการประเมิน	ระดับคะแนน			
	ตนเอง	เพื่อน	ครู	รวม
	4	4	4	12
1. รูปเล่มน่าสนใจและสวยงาม				
2. เนื้อหาโครงการ
2.1 ความถูกต้อง				
2.2 ความเหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล				
2.3 สรุปได้ครบถ้วนชัดเจน				
3. กระบวนการทำงาน
3.1 มีการวางแผนเป็นระบบ				
3.2 มีการดำเนินงานตามแผน				
3.3 มีการประเมินผลระหว่างดำเนินงาน				
4. การนำเสนอโครงการ
4.1 ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์				
4.2 ผลการศึกษาค้นคว้าบรรลุตามวัตถุประสงค์				
4.3 ข้อมูลมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า				
5. ส่งงานตรงเวลา				
รวม				
ค่าเฉลี่ย				

เกณฑ์การประเมินผลรวมดังนี้

1. ได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ถือว่าผ่านเกณฑ์ประเมิน

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

กิจกรรมที่สังเกตคือ.....วันที่สังเกต..... /...../.....

ชื่อกลุ่ม.....สมาชิกได้แก่..... 2.....

3.....4.....5.....

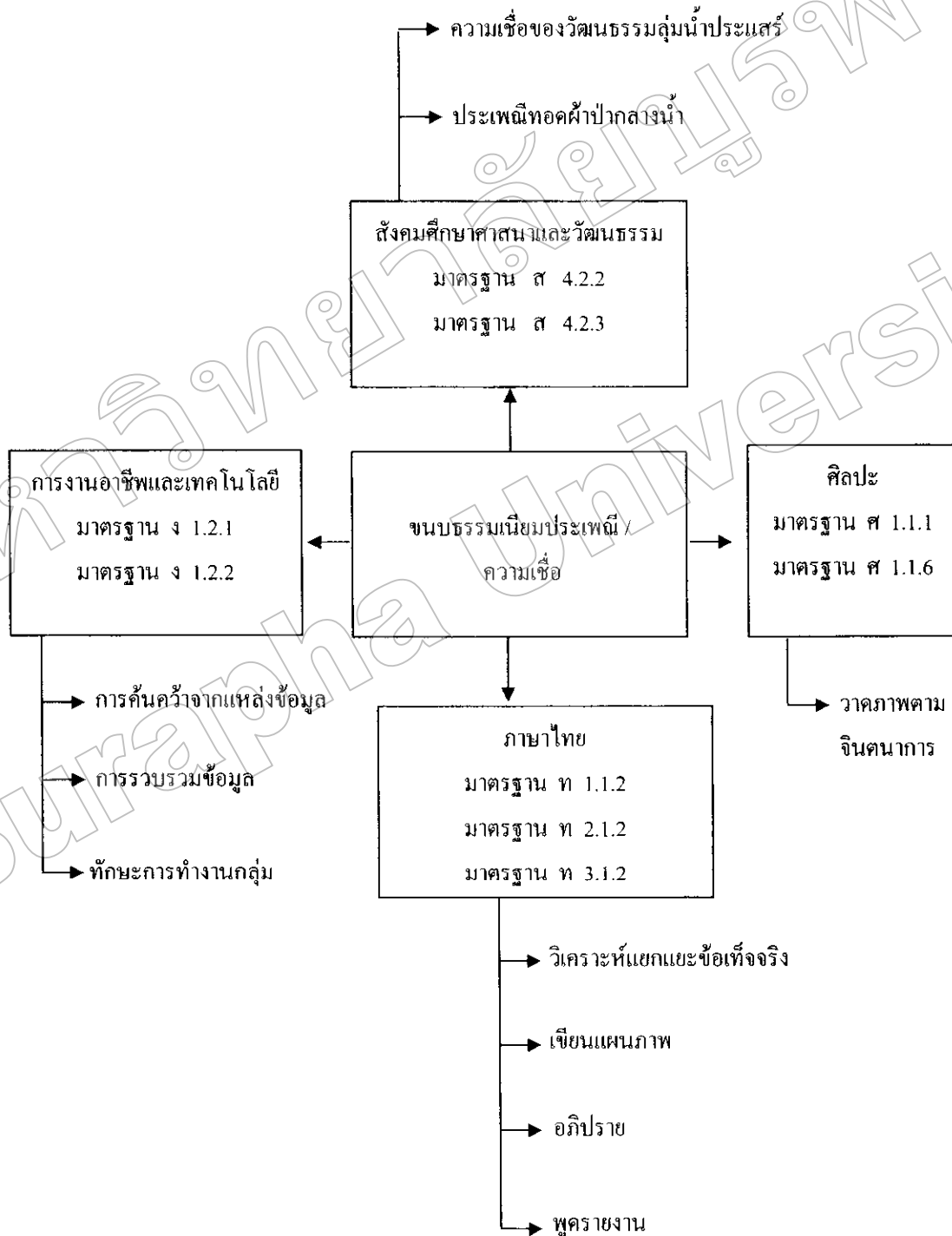
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย/ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. มีการปรึกษากันก่อนทำงาน				
2. สมาชิกในกลุ่มมีหน้าที่และทำตามหน้าที่ทุกคน				
3. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนและวิธีการที่ได้ตกลงไว้				
4. ขณะปฏิบัติงานมีการปรึกษาและให้ความช่วยเหลือกัน				
5. ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด				
6. ผลงานเสร็จภายในวันที่กำหนด				
7. มีความกระตือรือร้น				
8. มีระเบียบวินัยในการทำงาน				
9. มีความร่วมมือสามัคคีกัน				
10. มีความรับผิดชอบ				
รวม				
ค่าเฉลี่ย				

หมายเหตุ ให้พิจารณาประเมินเป็นระดับคุณภาพดังนี้

ดีมาก	ได้	3	คะแนน
ดี	ได้	2	คะแนน
พอใช้	ได้	1	คะแนน
ปรับปรุง	ได้	0	คะแนน

ผังแสดงการบูรณาการสาระการเรียนรู้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ขนบธรรมเนียมประเพณี / ความเชื่อ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี / ความเชื่อ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	เวลา 4 ชั่วโมง
เรื่องย่อย ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ	เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ขนบธรรมเนียมประเพณี และ ความเชื่อของท้องถิ่น เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตที่ดำรงของท้องถิ่นที่ได้รับการสืบทอดกันมาช้านาน ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำเป็นประเพณีที่เก่าแก่ของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ ที่สืบทอดกันมาช้านาน และควรอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ
2. สามารถวิเคราะห์คุณค่าของประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ
3. อภิปรายแสดงความคิดเห็น ใช้ประโยชน์ในการพูดและการเขียนสื่อสารเกี่ยวกับประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำได้ชัดเจน
4. วาดภาพระบายสี ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำในอนาคต
5. ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานจนสำเร็จ

สาระการเรียนรู้

ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Story Line

เส้นทางเดินเรื่อง	คำถามนำทาง	กิจกรรม
1. ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ	1. ประเพณีในท้องถิ่นที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง	1. แบ่งกลุ่มนักเรียน 5 กลุ่ม ช่วยกันคิดเกี่ยวกับประเพณีที่นักเรียนรู้จัก 2. แต่ละกลุ่มนำเสนอ
2. ส่วนประกอบของประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ	3. ลักษณะของประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำเป็นอย่างไร	3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ 4. สรุปลักษณะที่สำคัญ 5. นักเรียนเขียนบทและแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ
3. วิถีชีวิตเกี่ยวกับประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ	4. จะมีวิธีการอนุรักษ์ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำให้คงอยู่ต่อไปอย่างไร 5. สิ่งที่น่าสนใจในประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ 6. ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์อย่างไร	6. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำและวิธีการอนุรักษ์
4. เหตุการณ์ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ	7. ความสำคัญของประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ	7. ให้นักเรียนวาดภาพระบายสีประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำในอนาคต และ เขียนบรรยายภาพ

พฤติกรรมที่ต้องการเห็น

1. มีความรู้ความเข้าใจ และ เจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียนรู้
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ เคารพสิทธิของผู้อื่น
3. เป็นผู้นำ และ ผู้ตามที่ดี
4. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ
2. อุปกรณ์วาดภาพระบายสี
3. ใบงานเรื่องประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ
4. รูปภาพประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ

แหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ

การวัดและการประเมินผล

1. ประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงาน
 - 2.1 การแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ
 - 2.2 การวาดภาพระบายสี และ การเขียนบรรยายภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวัด ประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
2. เกณฑ์การประเมินผลงาน

ใบความรู้ ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ

ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ เป็นประเพณีที่สำคัญของกลุ่มน้ำประแสร์และมีแห่งเดียวในประเทศไทย จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี แต่ไม่สามารถจะบ่งชี้ได้ว่าเริ่มทำกันมาตั้งแต่เมื่อใดเท่าที่สืบสาวราวเรื่องได้มาจาก คุณแม่เม้งฉวี หวานเสนาะ และคุณแม่พวง บุญช่วยรอด ซึ่งท่านทั้งสองเป็นพี่น้อง คุณแม่ทั้งสองได้รับฟังคำบอกเล่าจากพ่อแม่และผู้เฒ่าผู้แก่ในสมัยที่ยังเป็นเด็กรุ่น ๆ อยู่ว่าชาวประแสร์ที่ปลูกบ้านเรือนอยู่ชายหาด ชายคลองแม่น้ำประแสร์ ตั้งอยู่ห่าง ๆ กันไม่หนาแน่นนักมีอาชีพหาปลาโดยวิธีตกเบ็ด ขดขอย ทอดแห คักรอก ฯลฯ ใช้พาหนะเรือแจวบ้าง เรือพายบ้างชาวประแสร์นับถือพระพุทธศาสนามาแต่บรรพบุรุษ เมื่อมีเงินมีทองก็คิดจะทำบุญ แต่ชาวประแสร์มีประเพณีอยู่อย่างหนึ่ง ถ้าผู้ใดทำบุญบ้านก็ดี ทำบุญแต่งงานก็ดี ต้องทอดผ้าป่าด้วยผู้ที่ปลูกบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำถ้าคลองถ้าจะทำบุญทอดผ้าป่าส่วนมากต้องอาศัยเรือตัดไม้มาทำพุ่มผ้าป่าใช้ไม้ไผ่ปักไว้ด้านหัวเรือ – ท้ายเรือแล้วนิมนต์พระไปสวดมนต์ที่บ้าน เวลาขากลับนิมนต์พระชักผ้าป่าในเรือ บางแห่งชักผ้าป่าก่อนสวดมนต์ก็มีบางแห่งถึงบ้านชักผ้าป่าก่อนก็มี แต่การจัดทำบุญอะไรก็ต้องทอดผ้าป่าก่อนทุกครั้ง เข้าใจว่า ด้วยเหตุนี้เองที่เกิดเป็นประเพณีทำบุญทอดผ้าป่ากลางน้ำของชาวประแสร์

ประเพณีการทำบุญทอดผ้าป่า ตามหลักฐานที่สืบได้ทำกันมาไม่ต่ำกว่า 100 ปีและการจัดทำผ้าป่ากลางน้ำนี้ ได้หยุดเสียไประยะหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. 2484 เนื่องจากเกิดสงครามอินโดจีน เริ่มมาจัดทำกันขึ้นใน พ.ศ. 2487 โดยมีพระสงกรานต์ ซึ่งบวชที่วัดสมมติเทพฐาปนาราม (วัดแหลมสน) ได้ฟื้นฟูประเพณีการทอดผ้าป่ากลางน้ำมาขึ้นอีกครั้ง ปัจจุบันได้ปรับปรุงวิธีการทอดผ้าป่าเพื่อให้เข้ากับยุคสมัย และวิวัฒนาการมาเรื่อย ๆ ตามแต่คณะกรรมการจัดงาน จะเห็นสมควรให้มีการเปลี่ยนแปลง

การทอดผ้าป่ากลางน้ำในอดีต

วิวัฒนาการการทอดผ้าป่ากลางน้ำ มีลำดับดังนี้

1. ชาวบ้านช่วยกันจัดเรือผ้าป่าตกแต่งประดับประดาให้สวยงาม ไปลอยล้าอยู่ในแม่น้ำประแสร์ ประมาณห้าโมงเย็น อาราธนาพระสงฆ์ ไปลงเรือชักผ้าป่ากลางน้ำ ฯ

2. คณะกรรมการเห็นความลำบากของพระที่ต้องลงเรือไปชักผ้าป่ากลางน้ำ จึงจัดทำ พุ่มผ้าป่าในเรือและนำไปจอดที่ท่าน้ำโปิ๊ะจ้าย นิมนต์พระไปชักเรือที่ท่านั้น ๆ

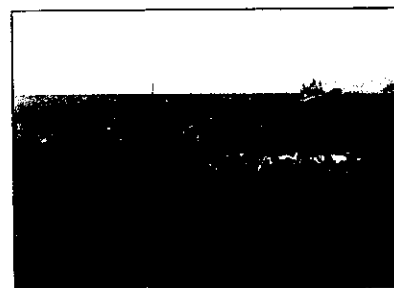
3. ปีต่อ ๆ มา มีประชาชนศรัทธามากขึ้นจึงได้จัดพุ่มผ้าป่าไว้ที่ริมทางหรือริมคลอง ใกล้บ้านของตน แล้วอาราธนาพระสงฆ์ชักผ้าป่า ๆ

4. ต่อมายุคกลาง การจัดทำพุ่มผ้าป่าเป็นรูปคณะกรรมการ มีวิธีคัดเลือก ประธาน รองประธาน กรรมการ นิมนต์พระไปจับฉลากที่วัดตะเคียนงาม มีวัดประมาณ 3 วัด คือ วัดตะเคียนงาม วัดสมมติเทพฐาปนาราม วัดคอนมะกอก แล้วเดินทางพุ่มผ้าป่าตามบ้านให้ตรงกับ ฉลากที่จับได้

5. ต่อมาเป็นยุคหลัง เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2490 ถือเป็นยุคหลังสุด จัดเป็นรูปกรรมการเดิน บอกตามบ้านที่มีศรัทธา ให้ตั้งพุ่มผ้าป่าที่หน้าบ้าน คณะกรรมการจัดหาพุ่มให้ เพียงแค่เจ้าบ้านที่มี ศรัทธานำสิ่งของมาติดพุ่มผ้าป่า คณะกรรมการอาราธนาพระสงฆ์เพิ่มมากขึ้นถึง 50-60 รูป นำไปจับฉลากที่วัดตะเคียนงาม ประมาณ 17.00 น. แล้วไปหาฉลากให้ตรงกับพุ่มที่ตั้งไว้ใน บางโอกาสพระหาพุ่มผ้าป่าไม่เจอ เพราะเป็นพระต่างถิ่นเดินทางพุ่มไม่พบ เป็นเหตุให้ชาวบ้านที่ จะไปลอยกระทงหรือเที่ยวงานไม่สะดวก ภายหลังต้องบอกว่าฉลากที่จับได้อยู่ส่วนใดงาน

6. ยุคปัจจุบัน คือเริ่ม พ.ศ. 2524 คณะกรรมการเห็นว่าควรจะรักษาประเพณีเดิมไว้คือ จัดเรือผ้าป่าลอยลำอยู่ในแม่น้ำประแสร์ จัดทำพุ่มผ้าป่า

1-2 พุ่ม นิมนต์พระไปฉันภัตตาหารเพลในเรือ และเวลา 14.00 น. นิมนต์พระชักผ้าป่าในเรือเพื่อรักษาประเพณีไว้ให้ เด็กรุ่นหลังดูและเวลา 18.00 น. นิมนต์พระสงฆ์ตามวัด ต่าง ๆ ส่วนมากเป็นเจ้าอาวาสประมาณ 100 รูป จับฉลากที่ วัดแล้วเดินทางพุ่มที่ติดเบอร์ตรงกับพระสงฆ์ถือ แสดงให้เจ้า บ้านซึ่งจัดพุ่มผ้าป่าไว้หน้าบ้าน

การละเล่นในช่วงกลางวัน ในยุคแรก ๆ **การทอดผ้าป่ากลางน้ำในยุคปัจจุบัน**

มีการแข่งเรือพาย และว่ายน้ำ เล่นชักเย่อเชือกบนบก ในยุคกลาง ๆ มีการแข่งเรือพาย แข่งการว่ายน้ำ การแจวเรือข้ามไม้ไผ่ การนั่งกะโล่ (อีสานว่ากะโล่ง: ภาชนะสานของโบราณคล้ายกระด้ง) พายแข่งกัน มวยทะเล แลกกระดี่ (มวยแบบนอนหงายตีกรรเชียง) ดำน้ำ และนำเอาลิเกเล่นในเรือ ในยุคปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงกันไปเรื่อย ๆ เช่น แข่งเรือพาย ดำน้ำ ว่ายน้ำ แลกกระดี่ นำเอา เรือประมง 10 ลำบ้าง 20 ลำบ้าง ให้แต่งประกวดประเภทความคิด ประเภทสวยงาม แต่งแฟนซี ชักเย่อบนบก ประกวดร้องเพลง และแมวมองเทพี จัดดนตรีให้ชม การจัดงานกลางวัน จัดเฉพาะ วันเพ็ญเดือน 12 เท่านั้นจะเริ่มงานตั้งแต่ 08.00 น. ถึง 17.00 น. ที่จัดคือสะพานปลาบนอยู่ใกล้ ศาลกรมหลวงชุมพร ฯ (ท่าเทียบเรือประมงประแสร์)

มูลเหตุทอดผ้าป่า ชาวพุทธที่นับถือพระพุทธศาสนา ได้สืบสานอนุรักษ์ประเพณี การทอดผ้าป่ามาแต่ครั้งพุทธกาล เป็นการบำเพ็ญบุญกุศล เพื่อจัดเกลากิเลสที่อยู่ในสันดาน ให้หมดสิ้นไป คำว่า “ผ้าป่า” หมายถึง สิ่งที่เขาเจ้าของมิได้ ไม่มีเจ้าของหวงแหน ตั้งหรือตั้งอยู่ ตามถนนหนทาง ตามป่ารก หรือห้อยอยู่บนกิ่งไม้ เป็นหน้าที่ของพระในสมัยนั้น ต้องแสวงหา เพราะพระพุทธรเจ้ายังไม่อนุญาตให้พระภิกษุรับผ้าป่าชาวบ้าน ที่เรียกคฤหบดี พระภิกษุต้องเที่ยวหา ผ้าบังสุกุล เป็นผ้าที่เปื้อนฝุ่นหรือผ้าที่ห่อซากศพ เก็บมาซักทำเป็นผ้านุ่งห่มคั่งตัวอย่างใน พระพุทธศาสนาที่กล่าวไว้ ในพระคัมภีร์ธรรมบทย่อว่ามีพระมหาเถระรูปหนึ่งชื่อว่า พระอนุรุทธ นุ่งห่มผ้าอันเก่าเที่ยวแสวงหาผ้าตามสถานที่ต่าง ๆ มีกองหยากเยื่อ เป็นต้น มีเทพธิดาหนึ่งชื่อว่า นางชาลินี อยู่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เคยเป็นภรรยาเก่าของพระเถระในอดีตภาพที่ 3 เกิดมีความ ศรัทธาเลื่อมใส นำผ้าทิพย์ 3 ผืน ยาว 13 สอก กว้าง 4 สอก นางคิดว่าถ้านำไปถวาย ท่านคง ไม่รับ จึงนำไปวางไว้ที่กองหยากเยื่อแห่งหนึ่ง เมื่อพระเถระผ่านมาเห็นเข้าจึงจับผ้า ถือว่าเป็น ผ้าบังสุกุล

ประเพณีแข่งเรือยาว กระทำในเดือนสิบสอง ในแต่ละอำเภอ สำหรับอำเภอแกลง ประเพณีแข่งเรือยาวที่ปากน้ำประแสร์ จะจัดขึ้น

ในวันเพ็ญกลางเดือนสิบสอง ตรงกับวันงานทอดผ้าป่า กลางน้ำ และวันลอยกระทงในบริเวณแม่น้ำประแสร์

การจัดการแข่งขัน โดยคณะกรรมการจัดงาน

ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ จะมีเรือจากหมู่บ้านและตำบล

ใกล้เคียงมาร่วมแข่งขัน บางปีจะมีเรือยาวจากจังหวัด

จันทบุรีมาร่วมแข่งขันด้วย เรือยาวที่เข้าร่วมแข่งขันจะเป็น

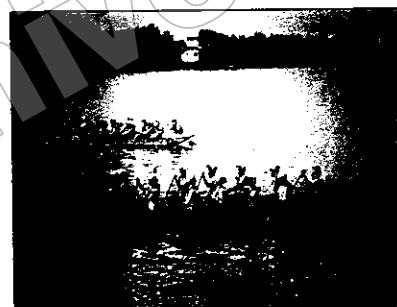
เรือประจำวัดต่าง ๆ บางลำก็เป็นเรือของชาวบ้าน การแข่งขัน

เริ่มตั้งแต่เวลา 19.00 น. เรือที่เข้าแข่งขันมีหลายขนาด มีการตกแต่งให้สวยงามทั้งตัวเรือและคนพาย

บางลำฝีพายเป็นชายล้วนบางลำก็เป็นหญิงล้วนบางลำก็มีทั้งชายและหญิงฝีพายมีทั้งหนุ่มสาว

และคนแก่

การแข่งขันจะเริ่มด้วยการเปรียบเทียบจำนวนคนพายเท่า ๆ กัน หรือแตกต่างกันเล็กน้อย เมื่อได้แจ้งคณะกรรมการการแข่งขันเรียบร้อยแล้ว เรือเหล่านั้นจะพายไปตามลำแม่น้ำเพื่อให้ ประชาชนได้ชม และเพื่อความสนุกสนานของฝีพายในเรือนั้น โดยมีการร้องรำทำเพลงกัน อย่างครึกครื้น การประกวดเรือประเภทสวยงามและประเภทความคิด จะประกวดในภาคเช้า หลังจากอาหารกลางวันแล้ว จะเริ่มการแข่งขันคือเวลาประมาณ 13.00 น. จะแข่งครั้งละสามถึง สี่ลำ ตามจำนวนเรือที่เข้าแข่งและจำนวนฝีพาย เมื่อได้เรือที่ชนะที่หนึ่งของแต่ละรอบแล้ว จะให้

การแข่งขันเรือยาว

เรือที่ชนะในรอบแรกเข้าแข่งขันในรอบชนะเลิศ เรือที่ชนะเลิศจะได้รับของรางวัลมากเป็นพิเศษ ส่วนมากรางวัลที่ได้จะนำไปถวายวัด

นอกจากแข่งขันเรือพายแล้ว ยังมีการประกวดเทพีนาวาจากสาวสวยประจำเรือที่มา ร่วมงาน เมื่องานเสร็จสิ้นลงในเวลาประมาณ 18.00 น. ผู้ที่มาชมงานแข่งเรือจะได้นั่งเรือบริการให้ เปล่าของชาวประมงประแสร์ ซึ่งบริการรับส่งให้ตลอดงาน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

เครื่องมือประเมินผลงาน (Coring Rubrics)
ประเมินผลงาน “การระบายสีและเขียนบรรยาย”

รายการประเมิน	คำอธิบายคุณภาพ		
	(3)	(2)	(1)
1. เนื้อหา	1. ตรงตามภาพ 2. มีประเด็นหลัก 3. มีประเด็นย่อย	- มีข้อ 1-2	- ไม่สอดคล้องกับภาพหรือขาดประเด็นหลัก
2. อักษรวิธี	1. โครงสร้างประโยคถูกต้องทุกประโยค 2. ไม่มีการสะกดคำผิด 3. เขียนมากกว่า 5 ประโยค	1. โครงสร้างประโยคผิดไม่เกินครึ่งหนึ่งของที่เขียน 2. สะกดคำผิดไม่เกินครึ่งหนึ่งของที่เขียน 3. เขียนมากกว่า 2 ประโยค	1. โครงสร้างประโยคผิดเกือบทุกประโยค 2. สะกดคำผิดเป็นส่วนใหญ่ 3. เขียนประโยคน้อยกว่า 2 ประโยค
3. ความสะอาด เป็นระเบียบและความพยายาม	1. ไม่มีรอยลบขีดฆ่า 2. ตัวหนังสืออ่านง่าย 3. ไม่มีร่องรอยการปรับปรุงงาน	- มีข้อ 2-3 - บกพร่องข้อใดข้อหนึ่ง	- บกพร่องมากกว่า 2 ข้อ ขึ้นไป
4. ความสวยงาม	1. ระบายสีเรียบ 2. สีกลมกลืนเป็นธรรมชาติ 3. ระบายสีอยู่ในกรอบ	- บกพร่องไม่เกิน 1 ข้อ	- บกพร่องมากกว่า 1 ข้อ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
4-6	ปรับปรุง
7-9	พอใช้
10-12	ดี
รวมคะแนน	คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

กิจกรรมที่สังเกตคือ.....วันที่สังเกต..... /...../.....

ชื่อกลุ่ม.....สมาชิกได้แก่ 1.....2.....

3.....4.....5.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย/ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. มีการปรึกษากันก่อนทำงาน				
2. สมาชิกในกลุ่มมีหน้าที่และทำตามหน้าที่ทุกคน				
3. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนและวิธีการที่ได้ตกลงไว้				
4. ขณะปฏิบัติงานมีการปรึกษาและให้ความช่วยเหลือกัน				
5. ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด				
6. ผลงานเสร็จภายในวันที่กำหนด				
7. มีความกระตือรือร้น				
8. มีระเบียบวินัยในการทำงาน				
9. มีความร่วมมือสามัคคีกัน				
10. มีความรับผิดชอบ				

หมายเหตุ ให้พิจารณาประเมินเป็นระดับคุณภาพดังนี้

ดีมาก	ได้	3	คะแนน
ดี	ได้	2	คะแนน
พอใช้	ได้	1	คะแนน
ปรับปรุง	ได้	0	คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี / ความเชื่อ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เวลา 4 ชั่วโมง

เรื่องย่อย ความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ขนบธรรมเนียมประเพณีความเชื่อของท้องถิ่น เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตที่ดำรงของท้องถิ่นนั้น ๆ ที่สืบทอดกันมาช้านาน ความเชื่อในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของท้องถิ่นที่ชนรุ่นหลังควรเรียนรู้และสืบทอดให้คงอยู่ต่อไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. แยกแยะ วิเคราะห์ ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็นของเรื่องที่อ่าน
2. อภิปรายเกี่ยวกับความเชื่อต่างๆ ของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
3. ศึกษาข้อมูล จดบันทึก รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
4. สามารถทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
5. อธิบายแนวทางในการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อ

สาระการเรียนรู้

1. ความเชื่อเรื่องการทอดผ้าป่ากลางน้ำ
2. ความเชื่อเรื่องแม่ย่านาง

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ใช้วิธีการสอนแบบ (Cooperative Learning)

กิจกรรม	สื่อ/ แหล่งเรียนรู้
<p>ขั้นที่ 1. ขั้นเตรียม</p>	
<p>1. ครูสนทนากับนักเรียนในเรื่องความเชื่อต่างๆ</p>	
<p>ขั้นที่ 2. ขั้นสอน</p>	
<p>2. ให้นักเรียนศึกษาเอกสารและใบความรู้เรื่องความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ (ความเชื่อเรื่องการทอดผ้าป่ากลางน้ำ และ ความเชื่อเรื่องแม่ย่านางเรือ)</p>	<p>- ใบความรู้ เรื่องความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์</p>
<p>ขั้นที่ 3. ขั้นนักเรียนทำงานกลุ่ม</p>	
<p>3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ทำกิจกรรมตามใบงาน ครูสังเกตการณ์ทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม ตัวแทนของกลุ่มออกมานำเสนอ นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกัน</p>	<p>- ใบงานเรื่องความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์</p>
<p>ขั้นที่ 4. ขั้นตรวจผลงานและทดสอบ</p>	
<p>4. ครูให้นักเรียนช่วยกันตรวจสอบว่าได้ปฏิบัติตามกิจกรรมครบถ้วนหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร</p>	<p>- ใบงานเรื่องความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์</p>
<p>ขั้นที่ 5. ขั้นสรุปทบทวนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม</p>	
<p>5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความเชื่อในการทอดผ้าป่ากลางน้ำ และ การไหว้แม่ย่านางเรือ</p>	<p>- ผลงานนักเรียน</p>

พฤติกรรมที่ต้องการเน้น

1. มีความรู้ความเข้าใจ และ เจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียนรู้
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ และ เคารพสิทธิของผู้อื่น
3. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
4. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
2. ใบงานเรื่องความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

แหล่งเรียนรู้

1. ห้องสมุด ศึกษาหนังสือเรื่องความเชื่อภาคตะวันออก

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานนักเรียน
 - 2.1 ใบงานเรื่องความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

ใบความรู้

เรื่อง ความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

ความเชื่อเรื่องการทอดผ้าป่ากลางน้ำ

มูลเหตุทอดผ้าป่า ชาวพุทธที่นับถือพระพุทธศาสนา ได้สืบสานอนุรักษประเพณี การทอดผ้าป่ามาแต่ครั้งพุทธกาล เพราะว่าเป็นการบำเพ็ญบุญกุศล เพื่อชดเชยกิเลสให้หมดสิ้นไป คำว่า “ผ้าป่า” หมายถึง สิ่งที่ทำเจ้าของมิได้ ไม่มีเจ้าของหวงแหน ตั้งหรือตั้งอยู่ตามถนนหนทาง ตามป่ารก หรือห้อยอยู่บนกิ่งไม้ เป็นหน้าที่ของพระในสมัยนั้นต้องแสวงหาเพราะพระพุทธเจ้า ยังไม่อนุญาตให้พระภิกษุรับผ้าป่าชาวบ้านที่เรียกอุทเทสิ พระภิกษุต้องเที่ยวหาผ้าบังสุกุลเป็นผ้าที่เป็นฝุ่นหรือผ้าที่ห่อซากศพ เก็บมาซัก ทำเป็นผ้านุ่งห่มดังตัวอย่างในพระพุทธศาสนาที่กล่าวไว้ในพระคัมภีร์ธรรมบทย่อว่า

มีพระมหาเถระรูปหนึ่งชื่อว่า พระอนรุทธ นุ่งห่มผ้าอันเก่าเที่ยวแสวงหาผ้าตามสถานที่ต่าง ๆ มีกองหยากเยื่อ เป็นต้น มีเทพธิดาหนึ่งชื่อว่า นางชาลินี อยู่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เคยเป็นภรรยาเก่าของพระเถระในอดีตภาพที่ 3 เกิดมีความศรัทธาเลื่อมใส นำผ้าทิพย์ 3 ผืน ยาว 13 สอก กว้าง 4 สอก นางคิดว่าถ้านำไปถวาย ท่านคงไม่รับ จึงนำไปวางไว้ที่กองหยากเยื่อแห่งหนึ่ง เมื่อพระเถระผ่านมาเห็นเข้าจึงจับผ้า ถือว่าเป็นผ้าบังสุกุล ชาวประแสร์นับถือพระพุทธศาสนา มาแต่บรรพบุรุษ เมื่อมีเงินมีทองก็คิดจะทำบุญ เพื่อเป็นสิริมงคล เพื่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตนและเป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนา ชาวประแสร์มีประเพณีอยู่อย่างหนึ่ง ถ้าผู้ใดทำบุญบ้านก็ดี ทำบุญแต่งงานก็ดี ต้องทอดผ้าป่าด้วยทุกครั้ง เข้าใจว่า ด้วยเหตุนี้เองที่เกิดเป็นประเพณีทำบุญทอดผ้าป่ากลางน้ำของชาวประแสร์

ความเชื่อเรื่องแม่ย่านาง

ชาวประมงเชื่อว่าแม่ย่านางเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำเรือที่ต้องเคารพยำเกรง เพื่อที่จะได้ปลอดภัยและช่วยให้เกิดโชคลาภ ดังนั้น การปฏิบัติใดๆ ที่จะทำให้แม่ย่านางพอใจชาวประมงก็จะปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เช่น ไม่ทะเลาะกันขณะอยู่ในเรือ ไม่ทำเรือสกปรก ไม่ดื่มสุราก่อนออกเรือ ไม่เหยียบโขนเรือ และไม่นำผู้หญิงมาร่วมเพศในเรือ เป็นต้น

การไหว้แม่ย่านางเรือ จะมีการไหว้ทุกครั้งทีออกเรือ นอกจากนั้นทุกวันพระสืบทำคำวันตรุษจีน วันตรุษสงกรานต์ ก็ถือเป็นประเพณีที่ต้องมีการไหว้แม่ย่านางด้วย ผู้ที่ทำหน้าที่ไหว้แม่ย่านางคือ ใต้ก๋งเรือ จะไหว้ในตอนเช้า เครื่องไหว้ได้แก่ หัวหมู ไก่ ผลไม้ต่าง ๆ เช่น

กล้วย ส้ม มะพร้าวอ่อน เป็นต้น นอกจากนั้นก็ยังมีขนมถ้วยฟู ดอกไม้กำใหญ่ รูปเก้าดอก และมีการจุดประทัดด้วย โดยมีขั้นตอนเริ่มจากตั้งเครื่องเช่น ไข่ที่บริเวณหัวเรือ ผูกดอกไม้กำใหญ่ไว้กับโจนเรือ ได้ถึงจุดรูปเก้าดอก แล้วนำไปปักที่เครื่องเช่นอย่างละดอก เหลือไว้หนึ่งดอกสำหรับปักที่หัวเรือ เพื่อบอกให้แม่ย่านางคุ้มครอง ขอลาภผลให้จับปลาได้มากๆ เมื่อรูปหมคดอกแล้วจะลาเครื่องเช่น ไข่ แล้วนำกำรูปทั้งหมดไปรวมกันไว้ที่โจนเรือ แล้วจุดประทัด นำน้ำมะพร้าวอ่อนมารดที่โจนเรือ และเสาะกระ โคงเรือ แบ่งเครื่องเช่น ไข่อย่างละเล็กละน้อย ไปวางไว้ใกล้โจนเรือเพื่อถวายแม่ย่านางจากนั้นก็จึงเผากระดาษเงินกระดาษทอง แล้วโยนลงทะเลเป็นอันเสร็จพิธี

ใบงานที่ 1

เรื่องความเชื่อในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ ความเชื่อการทอดผ้าป่ากลางน้ำ และ การไหว้แม่ย่านาง

กลุ่มที่.....

สมาชิก

1.

2.

3.

4.

5.

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเอกสารและใบความรู้ เรื่อง ความเชื่อการทอดผ้าป่ากลางน้ำ และ การไหว้แม่ย่านาง

2. สรุปสาระสำคัญลงในใบงาน

3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

คำถาม

1. ให้นักเรียนบอกความเป็นมาของการทอดผ้าป่ากลางน้ำ และ การไหว้แม่ย่านาง

.....
.....
.....

2. ยกตัวอย่างเครื่องใช้ในการไหว้แม่ย่านาง

.....
.....
.....

3. บอกแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางด้านความเชื่อ เรื่อง การไหว้แม่ย่านาง

.....
.....
.....

4. บอกข้อคิดที่ได้จากความเชื่อเรื่องการไหว้แม่ย่านางเรือ

.....
.....
.....
.....

5. บอกข้อคิดที่ได้จากความเชื่อเรื่องการทอดผ้าป่ากลางน้ำ

.....
.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

กิจกรรมที่สังเกตคือ.....วันที่สังเกต...../...../.....

ชื่อกลุ่ม.....สมาชิกได้แก่1.....2.....

3.....4.....5.....

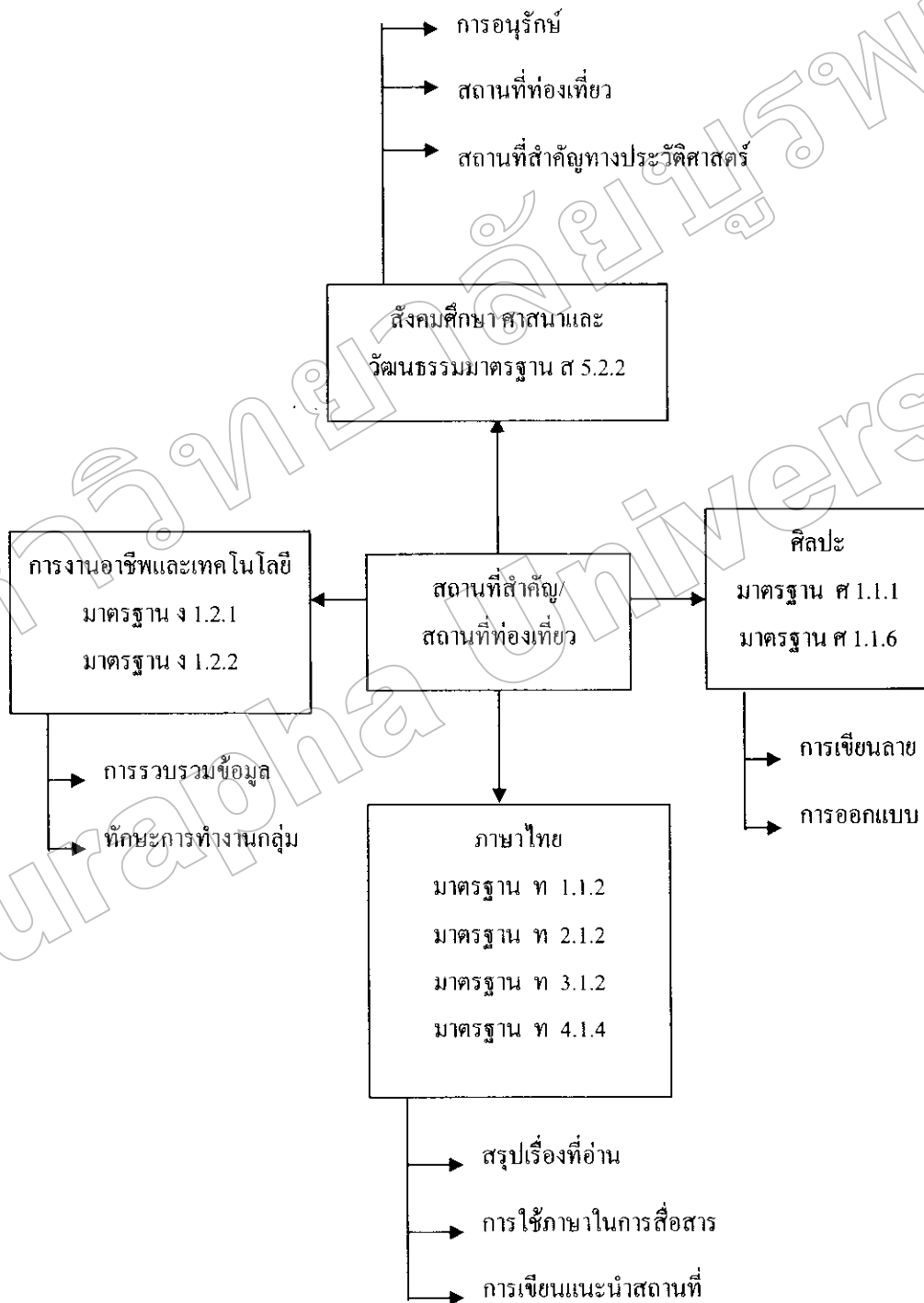
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย/ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. มีการปรึกษากันก่อนทำงาน				
2. สมาชิกในกลุ่มมีหน้าที่และทำตามหน้าที่ทุกคน				
3. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนและวิธีการที่ได้ตกลงไว้				
4. ขณะปฏิบัติงานมีการปรึกษาและให้ความช่วยเหลือกัน				
5. ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด				
6. ผลงานเสร็จภายในวันที่กำหนด				
7. มีความกระตือรือร้น				
8. มีระเบียบวินัยในการทำงาน				
9. มีความร่วมมือสามัคคีกัน				
10. มีความรับผิดชอบ				

หมายเหตุ ให้พิจารณาประเมินเป็นระดับคุณภาพดังนี้

ดีมาก	ได้	3	คะแนน
ดี	ได้	2	คะแนน
พอใช้	ได้	1	คะแนน
ปรับปรุง	ได้	0	คะแนน

ผังแสดงการบูรณาการ สาระการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 สถานที่สำคัญ/ สถานที่ท่องเที่ยว

แผนการเรียนรู้ที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง สถานที่สำคัญ/ สถานที่ท่องเที่ยว
 เวลา 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

สถานที่ต่าง ๆ ในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ มีความสำคัญ และ น่าสนใจ ควรส่งเสริมให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย และ สนับสนุนให้คนในท้องถิ่นร่วมกันอนุรักษ์ และ พัฒนาให้คงอยู่สืบต่อไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. เข้าใจข้อมูล สถานที่สำคัญ และ สถานที่ท่องเที่ยวของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
2. เข้าใจและปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในการอนุรักษ์ สถานที่สำคัญ สถานที่ท่องเที่ยว และ ทรัพยากรการท่องเที่ยว ของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
3. บอกชื่อสถานที่ อธิบายลักษณะ และ ความสำคัญของสถานที่สำคัญ และสถานที่ท่องเที่ยว ของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
4. อภิปรายแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์เรื่องราวของสถานที่ต่าง ๆ ของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
5. แนะนำสถานที่สำคัญ และ สถานที่ท่องเที่ยวของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
6. เขียนลายไทยขั้นพื้นฐาน
7. ทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่มจนบรรลุผลสำเร็จ

สาระการเรียนรู้

1. สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์
 - 1.1 วัดสมมติเทพฐาปนาราม
 - 1.2 วัดตะเคียนงาม
 - 1.3 วัดราชบัลลังก์ประดิษฐานาราม
 - 1.4 ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
2. สถานที่ท่องเที่ยว
 - 2.1 วัดสารนาถธรรมาราม
 - 2.2 ศาลาดันโพธิ์ เรือนริมน้ำ เขตอนุรักษ์ป่าชายเลนและเกาะนก
 - 2.3 ล่องลำน้ำประแสร์ ชมหิ่งห้อย
 - 2.4 เกาะมัน
 - 2.5 อนุสาวรีย์สุนทรภู่
 - 2.6 อุทยานแห่งชาติ เขาชะเมา-เขาวง

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ใช้วิธีการสอนแบบเรียนรู้ร่วมกัน (Cooperative Learning)

กิจกรรม	สื่อ/ แหล่งเรียนรู้
<p>ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม</p> <p>1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงประสบการณ์การท่องเที่ยว สถานที่สำคัญ และ สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดต่างๆ</p> <p>2. ครูนำภาพสถานที่สำคัญ สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง ให้นักเรียนดู ตัวแทนนักเรียนออกมาเล่าประสบการณ์การท่องเที่ยว</p>	<p>- ภาพสถานที่ในจังหวัดระยอง</p>
<p>ขั้นที่ 2 ขั้นสอน</p> <p>3. ให้นักเรียนศึกษาเอกสาร ใบความรู้ เกี่ยวกับสถานที่สำคัญ สถานที่ท่องเที่ยวของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ ครูอธิบายเพิ่มเติม</p> <p>4. ครูแจ้งกิจกรรมทัศนศึกษา 2 แห่ง คือ วัดสมมติเทพฐาปนาราม และ วัดสารานารถธรรมาราม</p> <p>5. ให้นักเรียนบอกหลักปฏิบัติในการเข้าชมสถานที่ ในฐานะผู้ชมที่ดี และ แนวทางการอนุรักษ์ ครูอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>- ใบความรู้เรื่องสถานที่สำคัญ สถานที่ท่องเที่ยวของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์</p>
<p>ขั้นที่ 3 ขั้นนักเรียนทำงานกลุ่ม</p> <p>6. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ทำกิจกรรมตามใบงานการบันทึกการทัศนศึกษาวัดสมมติเทพฐาปนาราม และ วัดสารานารถธรรมาราม</p> <p>7. นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพลายไทย ขั้นพื้นฐาน</p> <p>8. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์แนะนำ สถานที่สำคัญ หรือ สถานที่ท่องเที่ยวของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์</p>	<p>- ใบงานแบบบันทึกการทัศนศึกษาวัดสมมติเทพฐาปนาราม และ วัดสารานารถธรรมาราม</p> <p>- ภาพลายไทยพื้นฐาน</p> <p>- อุปกรณ์วาดภาพ</p>
<p>ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปผลการเรียน และ ประเมินผลการทำงานกลุ่ม</p> <p>9. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน</p>	<p>- ผลงานนักเรียน</p>

กิจกรรม	สื่อ/ แหล่งเรียนรู้
10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการอนุรักษ์ และ พัฒนาสถานที่สำคัญ และ สถานที่ท่องเที่ยว	- ผลงานนักเรียน

พฤติกรรมที่ต้องการเน้น

1. มีความรู้ความเข้าใจ และ เจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียนรู้
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้และเคารพสิทธิของผู้อื่น
3. เป็นผู้นำ และ ผู้ตามที่ดี
4. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องสถานที่สำคัญ สถานที่ท่องเที่ยวของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
2. ใบงานแบบบันทึกการทัศนศึกษา
3. ภาพลายไทย
4. อุปกรณ์วาดภาพ

แหล่งเรียนรู้

1. สถานที่สำคัญ / สถานที่ท่องเที่ยว
 - 1.1 วัดสมมติเทพฐาปนาราม
 - 1.2 วัดสารนาถธรรมาราม

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานการวาดภาพลายไทย แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ใบงานแบบบันทึกการ

ทัศนศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
2. แบบบันทึกสาระการเรียนรู้
3. ผลงานการวาดภาพลายไทย แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ใบงานแบบบันทึก

การทัศนศึกษา

ใบความรู้

เรื่อง สถานที่สำคัญ/สถานที่ท่องเที่ยวของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

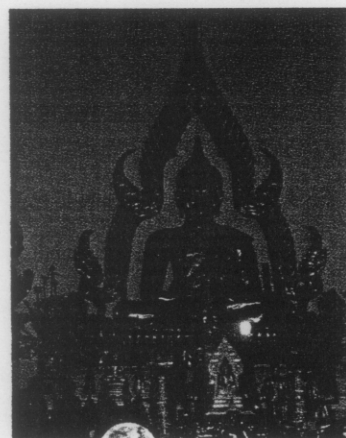
สถานที่ท่องเที่ยวลุ่มน้ำประแสร์

วัดสารนาถธรรมาราม หรือวัดใหม่ ตั้งอยู่บริเวณตลาดสามย่าน ในเขตเทศบาลตำบลทางเกวียน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สร้างขึ้นโดยท่านเจ้าคุณมหารัชมังคลาจารย์ (เทศวิธานุกรณ์) อดีตราชเลขาานุการ ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส มีสถาปัตยกรรมที่งดงามโดดเด่นจากวัดอื่น ๆ คือ พระมหาอุโบสถที่รวมเอาศิลปะของชาติต่าง ๆ

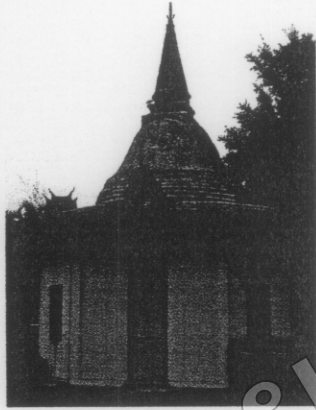
เช่น เวียดนาม กัมพูชา ลาว พม่า ทิเบต ศรีลังกา อินเดีย ญี่ปุ่น และเกาหลีมาประยุกต์เข้ากับศิลปะของชาติไทย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2488 และดำเนินการก่อสร้างติดต่อกันเป็นเวลาประมาณ 20 ปี จึงแล้วเสร็จเมื่อพ.ศ. 2506 หลังคาเป็นแบบจตุรมุขซ้อนกัน 4 ชั้น อันเป็นอิทธิพลของศิลปะเชียงแสน และมีเจดีย์ครอบหลังคาอีกชั้นหนึ่ง เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ หน้าบันเป็นภาพจิตรกรรมสังเวชนียสถาน โดยด้านทิศเหนือเป็นภาพตอนประสูติ ด้านทิศตะวันออกเป็นภาพตรัสรู้ ด้านทิศใต้เป็นภาพแสดงปฐมเทศนา และด้านทิศตะวันตกเป็นภาพเสด็จดับขันธปรินิพพาน ประติมากรรมพระมหาอุโบสถเป็นประติมากรรมลายเครือเถาเปลว และลายขดเทพนม เพดานประดับด้วยกระจกสี

พระประธานเป็นพระพุทธรูปชินราชจำลอง ซึ่งสร้างที่วัดสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ แล้วอัญเชิญมาประดิษฐาน เมื่อพ.ศ. 2499 มีพระนามว่า “พระพุทโธ พาสชินราชจอมมุนี ประเสริฐศรีสารทสิทธิ์ มหศักดิ์อัครฤทธิกรอุมาหาสาล สุกลักษณ์เจริญจิต สุกมิตระพิชิตมาร อิทธิพลผลมงคลการ ประสาธน์สุขทุกขักขัย สุทธิญาณอุดมเดช โลกเชษฐอำนาจชัย เกษมสันตินิราศภัย บรมนารถศาสดา ซึ่งเป็นพระประธานที่มีชื่อยาวที่สุดในโลก ประดิษฐานอยู่ภายในพระมหาอุโบสถนี้ เป็นที่เคารพบูชาของชาวเมืองแกลงมาช้านาน

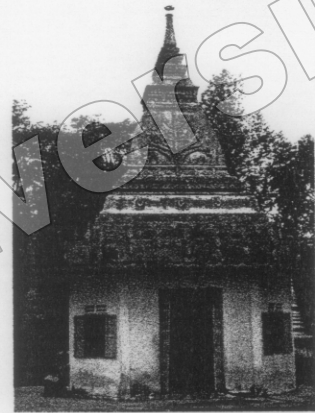
พระประธานภายในพระมหาอุโบสถ

นอกจากนี้ยังได้จำลองปูชนียสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และสำคัญ ๆ ทางพระพุทธศาสนาไว้ 4 ทิศ
ของพระอุโบสถ ได้แก่

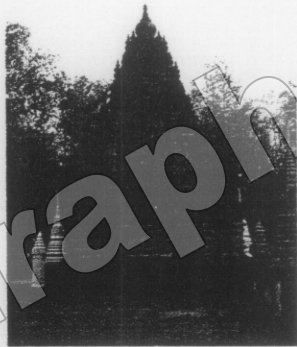

ทิศตะวันออกเฉียงใต้ จำลองพระปฐมเจดีย์จังหวัดนครปฐม

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จำลองพระธาตุพนม
จังหวัดนครพนม

ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ จำลองพระบรมธาตุไชยา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

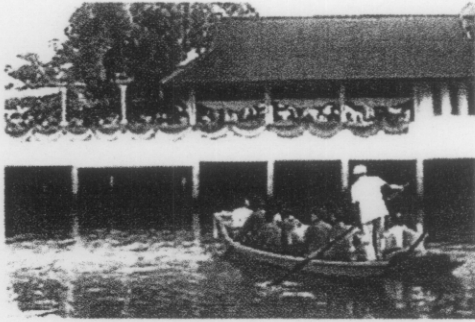

ทิศตะวันตกเฉียงใต้ จำลองพระเจดีย์พุทธคยา ประเทศอินเดีย

และมีเจดีย์รอบพระอุโบสถ 38 องค์ เป็นปริศนาธรรม หมายความว่าถึงพระมงคลสูตร

ศาลาดันโพธิ์ เป็นบริเวณชุมชนแรกเริ่มของเมืองแกลงนับแต่ย้ายเมืองจากบริเวณบ้านคอนเค็ดมาอยู่ ณ ที่นี้ เมื่อปี พ.ศ.2453 ในอดีตเป็นท่าน้ำใช้เดินทางและรับส่งสินค้า ปัจจุบัน

ศาลาดันโพธิ์

เทศบาลเมืองแกลงได้สร้างศาลาดันโพธิ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ.2546 แทนศาลาหลังเดิม เพื่อให้เป็นสถานที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ จัดกิจกรรมสาธารณะ และเป็นท่าขึ้นลงเรือโดยสารเพื่อการท่องเที่ยวทางน้ำ มีห้องสุขาสะอาดคอยอำนวยความสะดวกพร้อมสรรพ และภายในศาลาดันโพธิ์มีพระประคายแสงทิพย์เป็นพระพุทธรูปประจำศาลาดันโพธิ์ ซึ่งได้สร้างไว้โดย นายเอนก เกิดมณี เมื่อ พ.ศ. 2516 ครั้งแรกประดิษฐาน ณ ได้ต้นโพธิ์

บริเวณนั้น ต่อเมื่อก่อสร้างศาลาหลังใหม่แล้วเสร็จ จึงได้ย้ายมาอยู่บนศาลาพร้อมจัดพิธีเนืองนตร์พระฉลองศาลาใหม่ในคราวเดียวกันเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.2546 เป็นพระพุทธรูปที่ผู้คนในเมืองแกลงจะเวียนมากราบไหว้บูชาอยู่เป็นประจำ

เรือนริมน้ำบ้านแหลมยาง เป็นบ้านของบรรดา

ประมงเรือเล็กที่อาศัยการจับสัตว์น้ำในแม่น้ำประแสร์ เป็นเครื่องยังชีพ อยู่ห่างจากท่าน้ำสามย่าน (ศาลาดันโพธิ์) โดยใช้เวลาในการเดินทางทางเรือประมาณ 25 นาที ในอดีตเคยเป็นจุดข้ามฟากเพื่อเดินเท้าไปปากน้ำประแสร์ เรือต่างๆ ที่จะเข้าออกตลาดสามย่านจะต้องผ่านบริเวณบ้านแหลมยาง

เรือนริมน้ำบ้านแหลมยาง

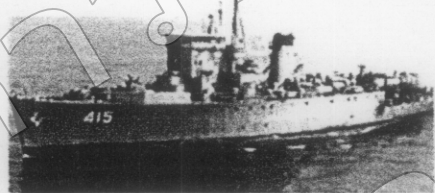
การชมหิ่งห้อย

การชมหิ่งห้อย ริมน้ำประแสร์จากท่าน้ำสามย่าน ไปจนถึงบริเวณบ้านแหลมท่าตะเคียน บ้าน แหลมยาง ปากลัด ลัดโน และเกาะนก มีต้นลำพู ขนาดต่าง ๆ ขึ้นอยู่อย่างคราคราย เป็นที่อาศัยของหิ่งห้อยที่เปล่งแสงระยิบระยับ ยามค่ำคืน เพราะน้ำมีคุณภาพดีและมีอาหารอันอุดมสมบูรณ์ เป็นโปรแกรมเด่นที่สุดในการท่องเที่ยวชมลำน้ำประแสร์ยามค่ำ ซึ่งให้ทั้งความตื่นตาและความสุขใจ

เขตอนุรักษ์ป่าชายเลนลุ่มแม่น้ำประแสร์และเกาะนก เป็นบริเวณพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำประแสร์และเกาะนก เทศบาลเมืองแกลงได้ริเริ่มเสริมระบบนิเวศน์ชายฝั่ง ด้วยการปลูกต้นไม้ โกงกางและประสักนับแต่ พ.ศ.2545 เป็นต้นมา โดยเชิญชวนผู้สนใจและกลุ่มชมรมต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรมนี้ รวมปลูกแล้วกว่า 7,000 ต้น บริเวณนี้เป็นที่อยู่อาศัยของนกประจำถิ่นอย่างนกกระยางขาว และนกเป็ดน้ำในฤดูกาลย้ายถิ่นช่วงฤดูหนาว ด้วยมีอาหารกุ้งหอยปูปลาอันอุดมสมบูรณ์ เป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการส่องกล้องดูนก

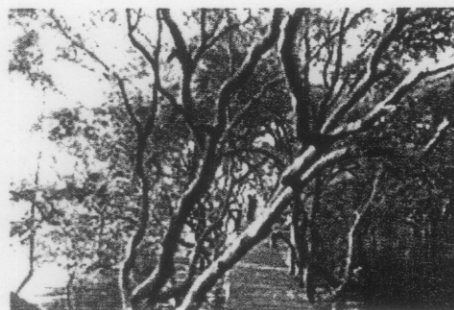
เขตอนุรักษ์ป่าชายเลนลุ่มแม่น้ำประแสร์และเกาะนก

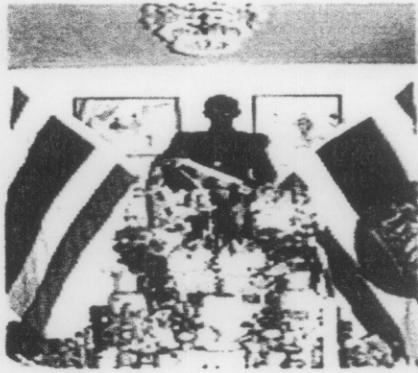
เรือรบหลวงประแสร์

เรือรบหลวงประแสร์ เป็นเรือรบซึ่งต่อมาจากกรมรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกาซึ่งกองทัพเรือได้นำเข้าประจำการเมื่อปี พ.ศ.2498 และปลดประจำการไปเมื่อ พ.ศ.2543 และเทศบาลตำบลปากน้ำประแสร์ได้ประสานงานนำมาจอดไว้บริเวณปากแม่น้ำประแสร์ฝั่งตรงข้ามกับวัดสมมติเทพฐาปนาราม (วัดแหลมสน) เพื่อเป็นสัญลักษณ์หนึ่งของบ้านปากน้ำประแสร์ เมื่อ พ.ศ.2546 เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่มีความน่าสนใจยิ่ง

ป่าโกงกาง เป็นสถานที่อนุรักษป่าโกงกางโตใกล้กับที่ตั้งของเรือรบหลวงประแสร์บริเวณปากแม่น้ำประแสร์ ปัจจุบัน เทศบาลตำบลปากน้ำประแสร์ ได้ก่อสร้างสะพานไม้เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวสามารถเดินเข้าไปในป่าโกงกางได้อย่างสะดวกและใกล้ชิดธรรมชาติ เพื่อการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติของป่าโกงกาง ไม้ประจำถิ่นของชานน้ำเค็ม

สะพานไม้ในป่าโกงกาง

รูปเหมือนกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ อาภี เพลงดอกประดู่ เป็นต้นอีก ทั้งเป็นผู้สนใจศึกษา
ในวิชากาลอาถรรพ์กับหลวงพ่อบุญ วัฒนะขามเฒ่า

จนมีเกร็ดตำนานกระทั่งบัดนี้ เสด็จสวรรคตเมื่อพุทธศักราช 2466 ณ หาดทรายรี จังหวัดชุมพร
ชาวเรือชาวน้ำเค็มทั้งภาคกลาง ภาคใต้และภาคตะวันออกให้ความเคารพบูชาเทิดทูนอย่างมาก

บ้านปากน้ำประแสร์ เป็นชุมชนริมแม่น้ำประแสร์
แต่ดั้งเดิม เมื่อคราวสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จผ่านมา
ทางภาคตะวันออก ได้ทรงบันทึกไว้ในจดหมายเหตุรายวัน
ถึงปากน้ำประแสร์นี้ไว้ว่า มองจากปากแม่น้ำประแสร์
เข้าไปมีบ้านเรือนอยู่ราวร้อยหลังคาเรือน ภายหลัง
เสด็จคืนพระนครได้พระราชทานที่ดินและชื่อแก่
วัดสมมติเทพฐาปนาราม (วัดแหลมสน) ซึ่งเดิมเคยเป็น
ที่ตั้งกองทหาร เป็นตลาดริมน้ำของชาวไทย จีนมาแต่เก่าก่อน อาชีพหลักคือการทำประมง
เพาะเลี้ยงกุ้ง ทำนบกระปวน ทำปลากรอบ กะปิ น้ำปลา สภาพบ้านเรือนเก่า ๆ ยังมีเหลือให้ได้คิดถึง
วันคืนในอดีตอยู่พอสมควร

บ้านปากน้ำประแสร์

เกาะมัน ในความดูแลของสถานีเพาะพันธุ์เต่าทะเล กรมประมง ที่ก่อสร้างขึ้นตามพระราช
เสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะอนุรักษ์และ
เพาะพันธุ์เต่าทะเลมิให้สูญพันธุ์ มีเต่านานาชนิดแตกต่างกันไป มีบ่ออนุบาลลูกเต่าก่อนปล่อยสู่
ทะเล และมีระบบสัญญาณตรวจหาแหล่งของเต่าที่ปล่อยลงสู่ทะเลพร้อมกับเครื่องมือบอกทิศทาง
สถานที่นี้เหมาะสำหรับเยาวชนและผู้สนใจที่จะเรียนรู้ธรรมชาติของเต่าซึ่งเป็นสัตว์อายุยืนอย่างยิ่ง

อนุสาวรีย์สุนทรภู่ สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ถึง พระสุนทรโวหาร (ภู่) กวีเอกในสมัย
รัตนโกสินทร์ตอนต้นผลงานประพันธ์บทกลอนของท่านเป็นที่เลื่องลือ จนได้รับการยกย่องให้เป็น
กวีเอกของโลก โดยองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก-
UNESCO) ได้ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติท่านว่าเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมโลก ได้เผยแพร่

เกียรติคุณและผลงานของท่านให้เป็นอนุสาวรีย์สุนทรภู่ ตั้งอยู่ในเขตตำบลกร่ำ อำเภอแกลง บริเวณอนุสาวรีย์มีรูปหล่อของท่านกำลังนั่งจินตนาการ แต่งเรื่องพระอภัยมณีอยู่บนโขดหิน หันหน้าออกไปทางเกาะเสม็ด ซึ่งเป็นเกาะแก่งพิสดาร มีรูปหล่อพระอภัยมณีนั่งอยู่ในท่าบรรเลงเพลงปี่ มีรูปหล่อนางเงือกกำลังทอคร่าจ้องมองพระอภัยมณีอยู่บนก้อนหินใกล้ ๆ กันและห่างออกไปไม่มากนัก มีรูปหล่อนางผีเสื้อสมุทรในทำขึ้นอยู่ในน้ำเหมือนกำลังจะเดินเข้ามาหาพระอภัยมณี

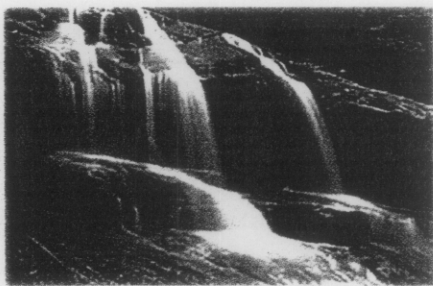

อนุสาวรีย์สุนทรภู่

อนุสาวรีย์สุนทรภู่ นับเป็นอนุสรณ์สถานที่สำคัญยิ่งคู่บ้านคู่เมืองของอำเภอแกลงและจังหวัดระยอง จนกลายเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดระยองในปัจจุบัน ที่ปรากฏแก่บรรดาประเทศสมาชิกทั่วโลก

อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง อยู่ระหว่างจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรี มีสภาพป่าดั้งเดิมเหลือเป็นแหล่งสุดท้ายของจังหวัดระยอง ประกอบด้วย ป่าดงดิบที่สมบูรณ์ ป่าคลุมภูเขาที่สูงสลับซับซ้อน เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำประแส ป่าเขาชะเมา-เขาวง มีหน้าผาที่มีทิวทัศน์งดงาม มีน้ำตก มีถ้ำหลายแห่งที่มีชื่อเสียง มีสัตว์ป่าและนกนานาชนิดอาศัยอยู่มาก

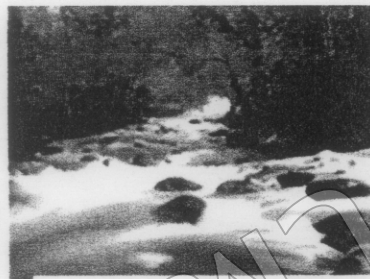
อุทยานแห่งนี้ได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ.2518 มีพื้นที่ประมาณ 84 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 52,500 ไร่ แบ่งออกเป็นสองส่วนมีระยะห่างกัน 3 กิโลเมตร พื้นที่แปลงใหญ่มีพื้นที่ประมาณ 79 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 495,000 ไร่ เรียกว่าป่าเขาชะเมา อยู่ในเขตตำบลน้ำเป็น ตำบลห้วยทับมอญ กิ่งอำเภอชะเมา จังหวัดระยอง และตำบลพวา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ส่วนแปลงเล็กมีพื้นที่ประมาณ 5 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,000 ไร่ เรียกว่าป่าเขาวง อยู่ในเขตตำบลคลองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง และตำบลเขาวงกต อำเภอ นายายอาม จังหวัดจันทบุรี

น้ำตกเขาชะเมา

น้ำตกเขาชะเมา เป็นน้ำตกที่มีทัศนียภาพที่งดงามเหมาะแก่การพักผ่อน และศึกษาหาความรู้มีชั้นน้ำตกที่สวยงามเจ็ดชั้น มีระยะทางรวมทั้งหมด 2.6 กิโลเมตร มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันคือ วังมัจฉา วังมรกต วังไทรงามผากกล้วยไม้ ช่องแคบ และหกสาย

น้ำตกคลองปลาข้าง เป็นน้ำตกที่มีทัศนียภาพที่งดงาม อีกแห่งหนึ่ง มีลักษณะเป็นวังต่างๆ ประกอบด้วยไม้หนานาพันธุ์ กล้วยไม้ชนิดต่าง ๆ เห็ด เฟิร์นและมอสชนิดต่าง ๆ มีสัตว์ป่านานาชนิด ลำธารน้ำตกมีน้ำไหลตลอดปี มีสายน้ำไหลจากผาสูง มีความสวยงาม เป็นระยะทางประมาณ 1.5 กิโลเมตร

น้ำตกคลองปลาข้าง

ถ้ำเขาวง

เขาวง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของ เขาระเบนา ห่างออกไปประมาณ 3 กิโลเมตร มีสภาพ เป็นเขาหินปูนหลายยอดล้อมรอบกันเป็นวง ตรงกลางเป็นที่ลุ่ม มีพรรณ ไม้หนานาชนิด เจริญงอกขึ้นช้อยที่สวยงามแปลกตา เขาวงมีถ้ำมากกว่า 80 ถ้ำ เช่น ถ้ำพระ ถ้ำละคร ถ้ำเพชร ถ้ำเจดีย์ แต่ละถ้ำมีความสวยงามแตกต่างกัน เป็นที่อาศัยของนกต่าง ๆ และเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าสงวน 1 ใน 15 ชนิดของไทยคือ เสียงผา

สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

วัดสมมติเทพฐาปนาราม เป็นชื่อโดยทางการของวัดซึ่งได้รับพระบรมราชโองการจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัด เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2427 และได้จัดตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2429 สังกัดมหานิกายอยู่ในเขตการปกครองของคณะสงฆ์ ตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ภาค 13 ซึ่งชาวบ้านในหมู่บ้านและทั่วไปที่รู้จักวัดสมมติเทพฐาปนาราม จะนิยม

เรียกชื่อวัดสั้น ๆ ว่า “วัดหลวงหรือวัดแหลมสน” วัดสมมติเทพฐาปนาราม ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำประแสร์ เดิมพื้นที่เป็นป่าชายเลนจึงได้นำทรายจากทะเลและดินลูกรังมาถมเป็นบริเวณที่ตั้งของวัด มีเนื้อที่ 10 ไร่ 2 งาน (ที่ดินตั้งวัดโดยพระบรมราชโองการ) ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 ได้รับ

เจดีย์วัดสมมติเทพฐาปนาราม (วัดแหลมสน)

พระราชทานที่ดินซึ่งอยู่ติดกันทุกด้านเพิ่ม รวมเป็นเนื้อที่วัดทั้งสิ้น 131 ไร่ 1 งาน 59 ตารางวา โดยมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับลำคลองชายสูงซึ่งเป็นคลองแบ่งพื้นที่ตำบลปากน้ำ
กระแสรักกับตำบลเนินขี้
ทิศตะวันออก	ติดแม่น้ำกระแสรักและเป็นหมู่บ้านแหลมสน มีประชาชน
เช่าปลูกเรืออาศัยอยู่
ทิศตะวันตก - ทิศใต้	ติดลำคลองชายสูงและทะเลตลอดแนว บริเวณชายทะเลปลูก
ต้นสนเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

ประวัติความเป็นมาของวัดสมมติเทพฐาปนาราม

เมื่อเดือน 3 ขึ้น 10 ค่ำ ตรงกับวันอาทิตย์ ปีมอก พ.ศ. 2427 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เสด็จประพาสเมืองชายทะเลฝั่งตะวันออก ขึ้นประทับที่ตำบลปากน้ำประแสร์ฝั่งแหลมสนเมืองแกลง เสด็จมาใกล้เจดีย์สถาน (ปัจจุบันเจดีย์นี้ยังอยู่) ทรงพระราชดำริว่า “ตำบลปากน้ำแหลมสนนี้สมควรเป็นที่สร้างอารามได้” จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พระแกลงแก้วกล้า (มั่ง) ผู้ว่าราชการเมืองแกลงสร้างพระอารามขึ้น ณ ที่ใกล้เจดีย์ และพระราชทานนามว่า “วัดสมมติเทพฐาปนาราม” พร้อมพระราชทานที่ดินสร้างวัดจำนวน 10 ไร่ 2 งาน เมื่อพระแกลงแก้วกล้า (มั่ง) ได้รับพระบรมราชโองการให้สร้างวัดนั้น ในระยะแรกได้ก่อสร้างกุฏิเจ้าอาวาสขึ้น 1 หลัง หอสวดมนต์ 1 หลัง หอฉัน 1 หลัง กุฏิสงฆ์ 1 หลัง และได้ทำการก่อสร้างอยู่ 2 ปี จึงแล้วเสร็จ ในปีที่ทางวัดได้ทำการผูกพัทธสีมาครั้งแรก (พ.ศ. 2445) กระทรวงธรรมการได้ส่งธรรมเนียมและพระบรมรูปหล่อของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) มาไว้สำหรับพระอารามหลวง เพราะพระองค์ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างไว้ และยังมีของพระราชทานอื่น ๆ อีก

ในปี พ.ศ. 2512 ได้มีการดำเนินการสร้างอุโบสถหลังใหม่ 1 หลัง โดยอาศัยกำลังทรัพย์จากแรงศรัทธาของพุทธศาสนิกชน เฉพาะอย่างยิ่ง นาวาตรีสมพงษ์ หิริโอดัปะ ได้เป็นกำลังสำคัญในการชักชวนผู้ใหญ่อ่าง คุณมารุต บุญนาค พลเรือเอกเสนาะ รักรธรรม พลเรือเอกเทียม มกรานนท์ พลโทฉลอม วิสมล และ คุณไพรัช รามศิริ เป็นต้น ตลอดจนมีพ่อค้าประชาชน ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ร่วมกับประชาชนในตำบลปากน้ำกระแสรัก และตำบลอื่น ๆ จัดการทอดผ้าป่าสามัคคี ทอดกฐิน รวมทั้งเงินบริจาครายบุคคลทำการก่อสร้างตามลำดับ และที่สำคัญในทางพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่งคือ พระเจดีย์ฐานกว้างยาว 12 เมตร เท่ากัน สูง 18 เมตรที่สร้างไว้เมื่อปี พ.ศ. 2416 ก่อนสร้างวัดแห่งนี้ขึ้นนั้น ภายในได้บรรจุ

พระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้าไว้ ซึ่งคุณไพรัช รามศิริ และนางวาศรีสมพงษ์ หิริโอดัปะปะได้นำมาบรรจุไว้เมื่อปี พ.ศ. 2518

ข้อมูลด้านสิ่งปลูกสร้างของวัดแหลมสนแห่งนี้ ปัจจุบันมีอุโบสถหลังใหม่ 1 หลัง (สร้างเสร็จ พ.ศ. 2526) ศาลาการเปรียญ 1 หลัง (สร้างเสร็จ พ.ศ. 2497) หอสดมมนต์ 1 หลัง (สร้างเสร็จ พ.ศ. 2506) กุฏิ 3 หลัง (สร้างเสร็จ พ.ศ. 2498 - 2529) และกุฏิ 1 หลัง (สร้างเสร็จ พ.ศ. 2504) ปัจจุบัน “วัดสมมติเทพฐาปนาราม” ยังคงให้ความอนุเคราะห์แก่ประชาชนปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่อาศัยในพื้นที่บางส่วน สร้างทำเรือสาธารณณะเพื่อใช้เป็นท่าเทียบเรือจ้างสำหรับส่งนักเรียนข้ามไปมาระหว่างฝั่งแหลมสนกับฝั่งปากน้ำกระแสด อีกทั้งยังให้บริการประชาชนในช่วงเทศกาลต่าง ๆ ปรับปรุงบริเวณชายทะเลให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชน โดยเฉพาะทางวัดได้จัดสร้างโรงเรียนประชาบาลในวัดมอบให้ทางราชการใช้เป็นสถานที่ศึกษา ให้ความรู้แก่เยาวชน

วัดตะเคียนงาม เป็นชื่อทางการ แต่ชาวบ้านในตำบลปากน้ำประแสร์และทั่วไปนิยมเรียกว่า “วัดตะเคียน” สังกัดมหานิกาย อยู่ในเขตปกครองของคณะสงฆ์ตำบลปากน้ำกระแสด - คลองปูน เขต 1 อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ภาค 13 ตามหลักฐานที่เจ้าอาวาสรุ่นก่อน ๆ บันทึกไว้วัดตะเคียนงาม สร้างก่อนปี พ.ศ. 2409 มีอาณาเขตที่ดินรวมทั้งสิ้น 17 ไร่ 3 งาน 45 ตารางวา และมีที่ธรณีสงฆ์อีก 1 แปลง จำนวนเนื้อที่ 25 ไร่ 1 งาน 95 ตารางวา ซึ่งอยู่ติดกับโรงเรียนชุมชนวัดตะเคียนงาม เนื้อที่ของวัดตะเคียนงามเดิมมี 9 ไร่ 3 งาน 79 ตารางวา ไม่ทราบนามผู้ถวาย อีกส่วนหนึ่งมีผู้ใจบุญ 2 ท่าน คือ นายกรวย (หลวงพ่อกวย) นางแฉ่ วิสมล จัดทำเป็นพันธกรรมยกที่ดินให้แก่วัดหลังจากบุคคลทั้ง 2 ได้ถึงแก่กรรมแล้ว จำนวน 32 ไร่ 2 งาน 50 ตารางวา ซึ่งวัดตะเคียนงามมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดทางสาธารณะและโรงเรียนชุมชนวัดตะเคียนงาม ท่งนา บ้านเรือน
ทิศตะวันออก ติดทางสาธารณะห่างออกไปเป็นท่งนา - บ่อกึ่ง และหมู่บ้านแสมภู
มีประชากรประมาณ 20 หลังคาเรือน

ทิศตะวันตก ติดทางสาธารณะและเป็นหมู่บ้านชุมชนปากน้ำกระแสด มีร้านค้าบ้านเรือนหนาแน่น เรียงรายเป็นแถวตามลำคลองปากน้ำประแสร์

ทิศใต้ ติดที่ดินนางทองหลอม รอบรู้ และที่นาป่าชายเลน

มีต้นตะเคียนใหญ่ 2 ต้น ซึ่งมีอายุ 400 กว่าปี เป็นสัญลักษณ์สำคัญของวัดตะเคียนงาม เพราะในสมัยก่อนชาวประมงจะใช้ต้นตะเคียนใหญ่ 2 ต้น เป็นเครื่องหมายเมื่อนำเรือออกไปหาถิ่นกลางทะเล เวลาที่จะกลับเข้าฝั่งต้องหมายตาที่ต้นตะเคียนใหญ่ 2 ต้นที่ไว้เสมอเพื่อเป็น

สัญลักษณ์ในการนำเรือเข้าฝั่ง นอกจากนี้ ยังมีต้นตะเคียนขนาดรองลงมาอีกหลายร้อยต้นและไม้
อื่น ๆ อีกหลายชนิดภายในวัดตะเคียนงามแห่งนี้

ประวัติความเป็นมาของ วัดตะเคียนงาม สมัยก่อนชาวตำบลปากน้ำประแสร์ ต้อง
เดินทางโดยทางเรือไปบำเพ็ญกุศลที่วัดประทุมคงคา ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “วัดแหลมเมือง”
เป็นทางที่ลำบากมากในการเดินทางไปบำเพ็ญกุศล จึงได้มีผู้ชักชวนกันบริจาคที่ดินประมาณ 9 ไร่
เศษ โดยมีนายจันทร์ เหมมิณซ์เป็นหัวหน้ากลุ่มจัดหาผู้บริจาคที่ดิน จากนั้นได้เริ่มสร้างศาลาการ
เปรียญพร้อมกุฏิสงฆ์ และให้ชื่อว่า “วัดตะเคียนงาม” โดยถือเอาสัญลักษณ์ตะเคียนใหญ่ 2 ต้น
มาตั้งเป็นชื่อวัด

ตั้งแต่เริ่มก่อสร้างวัด ในปี 2409 (ร.ศ. 85) เป็นต้นมา วัดตะเคียนงามก็ได้มีพระภิกษุ
เจ้าอาวาสสืบเนื่องต่อกันมาทั้งสิ้นจำนวน 7 รูปด้วยกัน อันได้แก่ หลวงพ่อนาค หลวงพ่อเกลื่อน
หลวงพ่อกาย วิสมล หลวงพ่อปาน (พ.ศ. 2448 – 2454) พระครูเฮ้า (ไกรแก้ว) (พ.ศ. 2455 –
2482) พระครูโสมสิตวิริยคุณ (หลวงพ่อแหวน วงศ์ทิม) (พ.ศ. 2482 – 2520) และพระครูประภัทร
วิริยคุณ (มาลัย งามเสถียร) (พ.ศ. 2520 – ปัจจุบัน)

วัดตะเคียนงามจัดได้ว่าเป็นวัดที่มีความสำคัญมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นภายในตำบล
ปากน้ำประแสร์เป็นอย่างยิ่ง อันจะเห็นได้จากพระครูเฮ้า ธรรมสโร (ไกรแก้ว) เป็นผู้ริเริ่มสร้าง
โรงเรียนภายในชุมชน โดยได้ทำการชักชวนพระภิกษุ - สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ไปนำไม้ที่
วังพะเนียง ประมาณ พ.ศ. 2478 - 2479 เมื่อเห็นว่าการทำไม้เพียงพอแก่การสร้างอาคารเรียนแล้ว
จึงสร้างเป็นโรงเรียนประชาบาลขึ้นในที่ดินของวัดซึ่งนางฉิม การุญ เป็นผู้ถวายมีเนื้อที่ 6 ไร่ 2 งาน
3 ตารางวา เพื่อเป็นการให้ความรู้ การศึกษาแก่กุลบุตร กุลธิดา ภายในหมู่บ้าน แต่ก็เป็นที่น่า
เสียดายอย่างยิ่งที่ท่านได้มรณภาพเสียก่อนที่โรงเรียนจะแล้วเสร็จด้วยโรคไตพิการ อาคารเรียนที่
หลวงพ่อเฮ้าเริ่มสร้างขึ้นจึงมีเพียง โครงหลังคามุงกระเบื้องเท่านั้น

ต่อมาในสมัยของพระครูโสมสิตวิริยคุณขึ้นดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสจึงได้ดำเนินการ
ก่อสร้างต่อเติมจนแล้วเสร็จ ทางราชการได้ให้ชื่อว่า “โรงเรียนวัดตะเคียนงาม (ไกรแก้วราษฎร์
รังสรรค์)” ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนชุมชนวัดตะเคียนงาม” นอกจากนี้วัดตะเคียนงามยังมี
งานด้านการสงเคราะห์สาธารณกุศลอื่น ๆ อีกมากมายที่ได้ปฏิบัติสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน จึงนับ
ได้ว่าวัดตะเคียนงาม และเจ้าอาวาสของวัดโดยเฉพาะ หลวงพ่อแหวนและพระครูโสมสิต วิริยคุณ
มีส่วนสำคัญต่อการศึกษา พัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง

วัดราชบัลลังก์ประดิษฐาราม เป็นชื่อทางราชการ ชาวบ้านเรียกกันว่า วัดทะเลน้อย
สังกัดมหานิกาย ตั้งอยู่ที่บ้านทะเลน้อย หมู่ที่ 6 ตำบลเมืองแกลง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
ปัจจุบันมีเนื้อที่ 30 ไร่ 1 งาน 80 ตารางวา มีหนังสือกรรมสิทธิ์ น.ส.3 ก ทะเบียนเลขที่ 4690 เล่ม 47

ข. หน้า 40 เลขที่ดิน 55 หมายเลข 5334 แผ่นที่ บริเวณที่ตั้งวัด มีบ้านเรือนอยู่โดยรอบ ทางทิศ ตะวันออกและทิศใต้ เป็นป่าชายเลน ทิศเหนือและทิศตะวันตก เป็นทุ่งนา ประชาชนประกอบอาชีพ ทำนา การประมง และอื่น ๆ บ้างเล็กน้อย ทางทิศตะวันออก ห่างจากที่ตั้งวัด ไปประมาณ 500 เมตร เป็นแม่น้ำที่ไหลออกสู่ทะเลที่ปากน้ำประแสร์ ปัจจุบันมีผู้มาซื้อที่ดินบริเวณป่าชายเลนประกอบ ธุรกิจเลี้ยงกุ้งเป็นจำนวนมาก เพราะอยู่ใกล้ทะเลน้ำในแม่น้ำเป็นน้ำเค็ม

ประวัติความเป็นมาของวัดราชบัลลังก์ประดิษฐาราม

เดิมชื่อวัดเนินสระอาจ

ตั้งชื่อตามสภาพพื้นที่คือ ตั้งอยู่เป็นเนินเตี้ย ๆ ยาวรีคล้ายเรือสำเภา มีสระน้ำสำหรับชาวบ้าน ใช้อุปโภคบริโภคอยู่ชายเนินที่ตั้งวัด ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น วัดทะเลน้อย ตั้งชื่อตามหมู่บ้านเพราะ เดิมบริเวณนี้เป็นทะเล ต่อมาตื้นเขินเป็นพื้นดิน หากขุดลึกลงไปสักเล็กน้อย จะพบซากเปลือกหอย มากมายในทุกพื้นที่ ถึงหน้าฝนน้ำขังจึงใช้ทำนาได้ ในอดีตหน้าแล้งบางปีน้ำทะเลหนุนเอ่อขึ้นมาท่วมทุ่งมองดูแล้วคล้ายทะเลน้อยๆ จึงมีชื่อเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านทะเลน้อย” ปัจจุบันก็ยังกันคน น้ำจืดอยู่ชาวบ้านต้องอาศัยเก็บน้ำฝนไว้บริโภค เพราะน้ำในบ่อที่ขุดไว้ใช้มีรสกร่อย ใช้ดื่มกิน ไม่ได้ ใช้นี้เป็นวัดเก่าแก่ คาดว่าคงสร้างราวปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาหรือก่อนนั้น โดยเทียบกับ ประวัติศาสตร์ชาติไทยตอนกรุงศรีอยุธยาถูกพม่าล้อมและเสียกรุงเมื่อ พ.ศ. 2310 นั้น พระเจ้าตากสินเมื่อครั้งยังเป็นพระยาวชิรปราการได้นำกำลังพลประมาณ 1,000 คน ฝ่าพม่าล้อมของพม่า ออกไปทางทิศตะวันออก ได้ผ่านเมืองนครนายก ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง และเมือง แกลง ไปสะสมเสบียงอาหารและรวบรวมพลที่เมืองจันทบุรี เพื่อกอบกู้อิสรภาพกลับคืนจากพม่า ในช่วงที่ผ่านเมืองแกลงนั้น ได้หยุดพักพลที่บริเวณวัดราชบัลลังก์นี้ เพราะหมู่บ้านนี้เป็นชุมชนใหญ่ กว่าชุมชนอื่นในสมัยนั้น ต่อมา พระธรรมเจดีย์(อยู่) ซึ่งทำเป็นชาวเมืองแกลง ได้ไปเป็นเจ้าอาวาส วัดโมฬีโลกยาราม(วัดท้ายตลาด) ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ได้นำ “บัลลังก์” ซึ่งเป็นที่ประทับของพระเจ้าตากสินมหาราชที่วัดนี้ พร้อมด้วยตู้ลายรดน้ำ 1 ตู้ และ พระพุทธรูปซึ่งสานด้วยโครงหวายฉาบปูน ปิดทอง 1 องค์ เพื่อประดิษฐานเป็นพระประธานใน อุโบสถ สำหรับบัลลังก์เพื่อประทับนั้น เมื่อประมาณ พ.ศ.2460 สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ สมัยเมื่อมีสมณศักดิ์ที่ พระญาณวราภรณ์ ตำแหน่งเจ้าคณะมณฑลจันทบุรี มาตรวจ การคณะสงฆ์ เมื่อมาถึงเมืองแกลงได้พักแรมที่วัดนี้เพราะเป็นวัดที่เจ้าคณะแขวงประจำอยู่ ทางวัด ได้นำบัลลังก์มาจัดเป็นอาสนะต้อนรับ เมื่อสอบถามได้ความว่า เป็นบัลลังก์ของสมเด็จพระเจ้าตากสิน พระองค์จึงไม่ยอมนั่งต้องจัดอาสนะให้ใหม่ และปรารภว่าบัลลังก์นี้เป็นของพระเจ้าแผ่นดินในอดีต น่าจะเก็บรักษาไว้ในที่ที่เหมาะสม และถือเป็นโบราณวัตถุที่สำคัญ จึงขอไปเก็บรักษา ไว้ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร และเขียนแจ้งไว้ว่า “แทนพระเจ้าตากสินมหาราช ได้มาจากเมืองแกลง จังหวัดระยอง” และเขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “ROYAL SEAT OF THE KING TAK-SIN THE GREAT FROM MUANG KLAENG IN RAYONG PROVINCE”

ส่วนผู้ล่ายรคน้ำ พระพุทธรูป และตั้งรอนบาทขึ้นบัลลังก์ ยังคงอยู่ที่วัดนี้ สำหรับ พระพุทธรูปนั้น ปัจจุบันชำรุดมาก ปูนที่ฉาบไว้บางส่วนกระเทาะออก ทางวัดจะทำการบูรณะให้ สมบูรณ์ดั้งเดิม และได้นำมาประดิษฐานไว้ที่หอสวคมนตรี

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ได้พระราชทานนาม ให้ใหม่ว่า “วัดราชบัลลังก์ประดิษฐาราม” เพื่อเชิดชูเกียรติแก่วัดเพราะมีบัลลังก์ของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชประดิษฐานอยู่ที่วัดนี้ ภายหลังชื่อกร่อนไปเรียกกันเพียงสั้น ๆ ว่า “วัดราชบัลลังก์ฯ” ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

เรือรบหลวงประแสร์

ประวัติการรบ เมื่อในอดีต เมื่อปี พ.ศ. 2493 ได้เกิดกรณีพิพาทระหว่างเกาหลีเหนือกับ เกาหลีใต้ประเทศไทยในฐานะสมาชิกรองการสหประชาชาติ ได้จัดส่งกำลังทหารทั้ง 3 เหล่าทัพ ไปทำการร่วมรบกับสหประชาชาติ ทางด้านกองทัพเรือ

ได้จัดตั้งหมู่เรือปฏิบัติการร่วมกับสหประชาชาติ

เรียกโดยย่อว่า หมู่เรือ “มส.” ประกอบด้วย

เรือรบหลวงประแสร์ (ลำที่ 1) และเรือหลวงบางปะกง

(ลำที่ 1) ทำหน้าที่เรือคุ้มกัน เรือหลวงสีซัง (ลำที่ 1)

เป็นเรือลำเรียง เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2493

จากการที่กองทัพเรือได้จัดส่งกำลังทางเรือเข้าปฏิบัติการ

ร่วมกับองค์การสหประชาชาติ กรณีพิพาทระหว่างเกาหลีเหนือ

กับเกาหลีใต้ ซึ่งในการรบกองทัพเรือต้องสูญเสีย เรือรบหลวงประแสร์ไป ดังนั้น ในเวลาต่อมา

รัฐบาลไทยจึงให้กระทรวงการต่างประเทศ ติดต่อซื้อเรือจากประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 2 ลำ

คือ เรือหลวงท่าจีน (ลำที่ 2) และเรือหลวงประแส (ลำที่ 2) และได้นำออกไปปฏิบัติการใน

สงครามเกาหลี เรือทั้งสองลำเข้ามาในวันที่ 29 ตุลาคม 2494 มีพิธีรับมอบเรือทั้งสองลำที่ท่าเรือ

หมายเลข 12 โยโกสุกะ โดยมีเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศญี่ปุ่น นายสง่า นิลคำแหง เป็น

ประธานรับมอบฝ่ายไทย ต่อมาในวันที่ 26 ธันวาคม 2494 เรือหลวงท่าจีน และเรือหลวงประแส

ออกเดินทางไปยังฐานทัพเรือซาเซโบ เพื่อรับหน้าที่แทน เรือหลวงบางปะกง และเข้าสังกัดกอง

เรือสหประชาชาติในวันที่ 29 ธันวาคม 2494 หลังจากที่สงครามเกาหลีได้ยุติลงในวันที่ 27

กรกฎาคม พ.ศ. 2497 สถานการณ์อินโดจีนกำลังรุนแรง รัฐบาลไทยจึงมีนโยบายถอนกำลังทหาร

กลับประเทศไทย ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2498 มีคำสั่งกลาโหมให้ถอนกำลัง มส. พร้อมทั้งเรือ

หลวงประแส และเรือหลวงท่าจีนเดินทางคุ้มกันลำเลียงทหารบกกลับสู่ประเทศไทย ก่อนเดินทาง

กลับเรือได้เข้าซ่อมทำที่อู่โยโกสุกะ ตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2497 ในวันที่ 6 มกราคม

เรือรบหลวงประแสร์

พ.ศ. 2498 ซึ่งหมู่เรือของเราได้รับคำชมเชย และได้เกียรติบัตรร่วมในสงครามเกาหลี เมื่อเรือ
ซ่อมเสร็จ ได้ออกเดินทางไปเมืองปูซาน ในวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2498 โดยเดินทางคุ้มกันเรือ
Neikosan Meru ที่ลำเลียงทหารบก กลับสู่ประเทศไทย ถึงกรุงเทพ ในวันที่ 31 มกราคม
พ.ศ. 2498 มีพิธีต้อนรับและจัดกำลังพลเรือเข้าร่วมสวนสนามที่ลานพระราชวังดุสิต
นับเป็นครั้งแรกของราชนาวีไทย ที่ได้ปฏิบัติการรบในสมรภูมิต่างประเทศ และได้นำ
ชื่อเสียงทหารเรือไทยไปให้ชาวต่างชาติได้ประจักษ์จากการรบ หมู่เรือได้รับเหรียญกล้าหาญ

ใบงานที่ 1
บันทึกการทัศนศึกษา

สถานที่สำคัญ / สถานที่ท่องเที่ยว ของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

ชื่อนามสกุลเลขที่.....

คำสั่ง จงบันทึกข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนดให้

1. ชื่อสถานที่

1.

2.

2. ลักษณะ และ ความสำคัญของสถานที่

1.

2.

3. ความรู้ที่ได้รับจากการเยี่ยมชม

.....

.....

4. ความประทับใจในการเยี่ยมชม

.....

.....

.....

5. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2
เรื่องการวาดภาพลายไทยขั้นพื้นฐาน

กลุ่มที่.....

สมาชิก

1.....

2.....

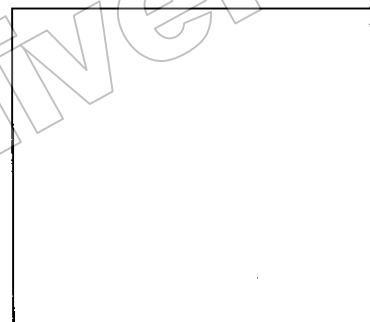
3.....

4.....

5.....

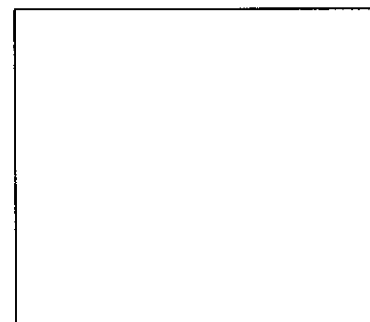
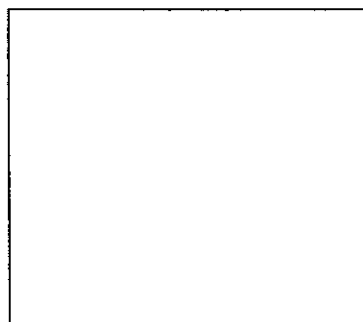
คำชี้แจง

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพและบอกชื่อลายไทยขั้นพื้นฐาน

.....

.....

.....

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กิจกรรมที่สังเกตคือ.....วันที่สังเกต..... /...../.....

ชื่อกลุ่ม.....สมาชิกได้แก่

1.....2.....3.....

4.....5.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. มีการปรึกษากันก่อนทำงาน				
2. สมาชิกในกลุ่มมีหน้าที่และทำตามหน้าที่ทุกคน				
3. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนและวิธีการที่ได้ตกลงไว้				
4. ขณะปฏิบัติงานมีการปรึกษาและให้ความช่วยเหลือกัน				
5. ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด				
6. ผลงานเสร็จภายในวันที่กำหนด				
7. มีความกระตือรือร้น				
8. มีระเบียบวินัยในการทำงาน				
9. มีความร่วมมือสามัคคีกัน				
10. มีความรับผิดชอบ				

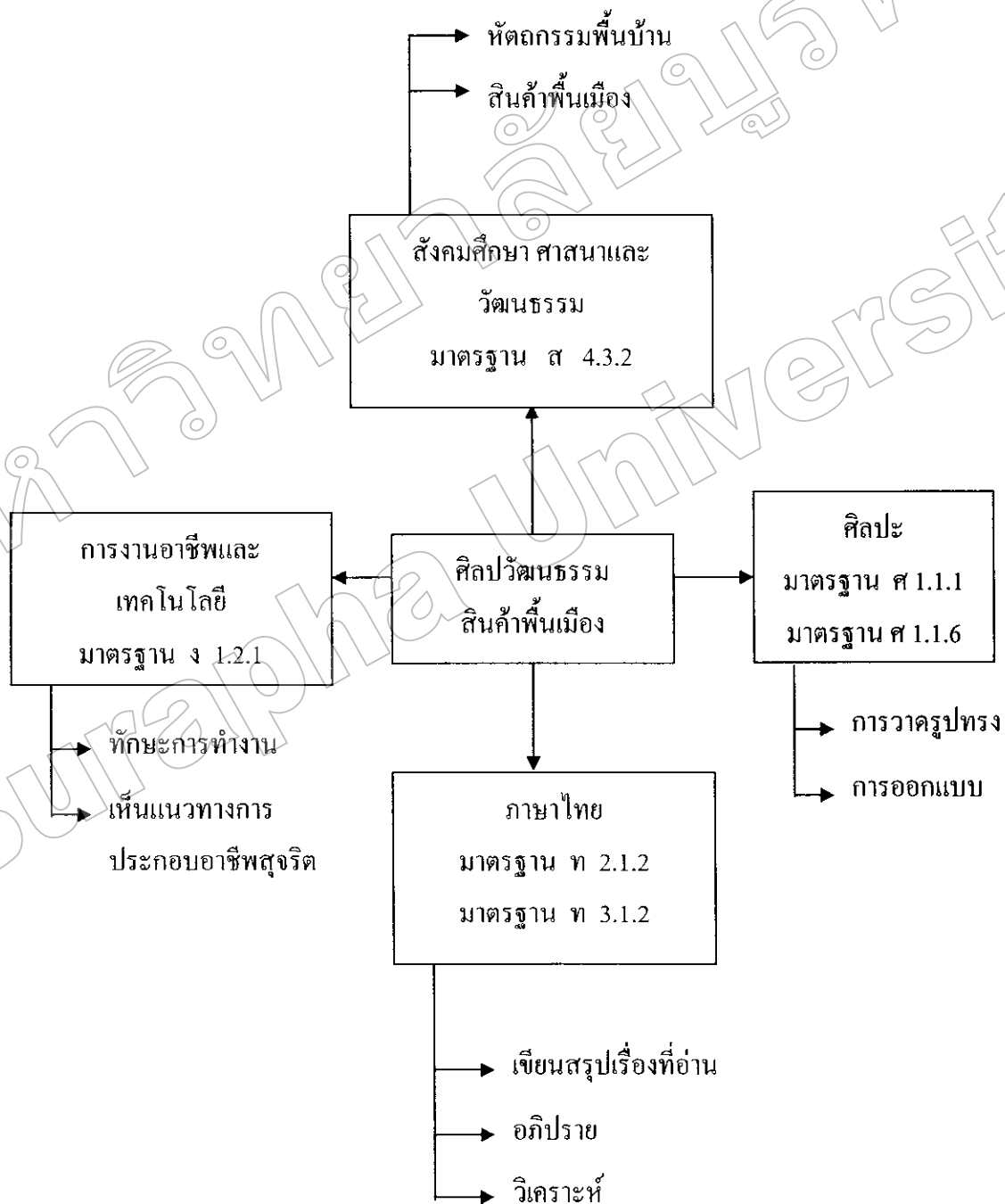
หมายเหตุ ให้พิจารณาประเมินเป็นระดับคุณภาพดังนี้

ดีมาก	ได้	3	คะแนน
ดี	ได้	2	คะแนน
พอใช้	ได้	1	คะแนน
ปรับปรุง	ได้	0	คะแนน

ผังแสดงการบูรณาการสาระการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

ศิลปวัฒนธรรม/ สิ้นค้าพื้นเมือง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	เรื่อง ศิลปวัฒนธรรม สีนค้ำพื้นเมือง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการเรียนรู้ย่อยเรื่อง	หัตถกรรมพื้นบ้าน เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

หัตถกรรมพื้นบ้าน สีนค้ำพื้นเมือง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ที่สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ชุมชน และ สร้างชื่อเสียงให้กับท้องถิ่น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัตถกรรมพื้นบ้าน
2. วิเคราะห์คุณค่าของผลงานที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของคนบนวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
3. วิเคราะห์ผลกระทบจากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานของท้องถิ่น
4. เข้าใจหลักการ และ ทักษะที่จำเป็นต่อการทำหัตถกรรมพื้นบ้านในท้องถิ่น
5. เสนอแนวทางการอนุรักษ์หัตถกรรมพื้นบ้าน
6. วาดภาพ ออกแบบผลิตภัณฑ์
7. ใช้กระบวนการกลุ่มทำงาน จนประสบความสำเร็จ

สาระการเรียนรู้

ผลิตภัณฑ์งานจากกระจูด

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ใช้รูปแบบการสอนแบบ 4 MAT

กิจกรรม	สื่อ / แหล่งเรียนรู้
<p>กิจกรรมที่ 1. หัตถกรรมน้ำรู้</p> <p>1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่สร้างชื่อเสียงให้จังหวัดระยอง และบอกว่าอะไรเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างชื่อเสียงในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์</p> <p>2. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน สนทนาเกี่ยวกับหัตถกรรมที่มีชื่อเสียงในลุ่มน้ำประแสร์</p> <p>3. นักเรียนบันทึกการสนทนา</p>	<p>- ภาพผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมพื้นบ้าน</p>
<p>กิจกรรมที่ 2. สืบสานงานหัตถกรรม</p> <p>4. ให้นักเรียนศึกษาเอกสาร ใบความรู้ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากกระจูด</p> <p>5. ให้นักเรียนอภิปรายข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาเอกสารใบความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์จากกระจูด</p> <p>6. ให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงาน เรื่องผลิตภัณฑ์จากกระจูด</p> <p>7. นักเรียนแต่ละคนออกแบบผลิตภัณฑ์งานกระจูด คนละหนึ่งชิ้น</p>	<p>- ใบความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์จากกระจูด</p> <p>- ใบงานเรื่องหัตถกรรมพื้นบ้านของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์</p> <p>- อุปกรณ์วาดภาพ</p>
<p>กิจกรรมที่ 3. ประชาสัมพันธ์งานกระจูด</p> <p>8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบสร้างสรรค์แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์จากกระจูด</p>	<p>- กระดาษ</p> <p>- สี</p>
<p>กิจกรรมที่ 4. แลกเปลี่ยน เรียนรู้สู่กระจูดยุคใหม่</p> <p>9. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานการออกแบบแผ่นพับเสนอหน้าชั้นเรียน แลกเปลี่ยนความรู้ วิจารณ์ผลงาน จุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุงแก้ไข ความเหมือน ความแตกต่างกัน ของผลงานของกลุ่มตัวเอง</p> <p>10. นำเสนอผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์หน้าชั้นเรียน</p> <p>11. นักเรียนเก็บผลงานใส่แฟ้มสะสมงาน</p>	<p>- ผลงานกลุ่มการออกแบบแผ่นพับ</p> <p>- ผลงานนักเรียน</p> <p>- ผลงานนักเรียน</p>

พฤติกรรมที่ต้องการเน้น

1. มีความรู้ความเข้าใจ และ เจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียนรู้
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ เคารพสิทธิของผู้อื่น
3. เป็นผู้นำ และ ผู้ตามที่ดี
4. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์จากกระชูด
2. ใบงานเรื่องหัตถกรรมพื้นบ้านของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
3. ภาพผลิตภัณฑ์จากหัตถกรรมพื้นบ้าน
4. อุปกรณ์วาดภาพ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน
2. ตรวจสอบงานใบงานที่ 1 หัตถกรรมพื้นบ้านของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

การออกแบบผลิตภัณฑ์

เครื่องมือที่ใช้วัดผลประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน
2. ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์

ใบความรู้

เรื่อง ผลิตภัณฑ์งานจากกระจูด

ความรู้ทั่วไปของกระจูด

“กระจูด” เป็นพันธุ์ไม้จำพวกกก (Sedge) ชนิดหนึ่ง ซึ่งจัดอยู่ในตระกูล Cyperaceae โดยมีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Lepironia articulata* ภาษาถิ่นไทยเรียกว่า “จูด” ชอบขึ้นตามบริเวณดินมีน้ำขังตลอดเวลา เป็นวัชพืชที่เจริญเติบโตง่ายและแพร่พันธุ์ได้รวดเร็ว

ลักษณะทั่วไปของกระจูดเป็นพืชล้มลุก ชอบขึ้นในพื้นที่ที่มีน้ำขังตลอดเวลาหรือขึ้นและบริเวณริมทะเลสาปที่ดินเป็นโคลนซึ่งเรียกว่า “พรุ” มีลำต้นกลมกลวง เป็นปล้องมีข้อ ภายในมีลักษณะเป็นเยื่อบางๆ เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นเฉลี่ยประมาณ 1/8 - 5/16 นิ้ว หรือประมาณเท่ากับแท่งดินสอดำ ลำต้นกลวง ความสูงของลำต้นประมาณ 1.00 - 3.00 เมตร หากขึ้นในที่ร่มจะมี ความสูงมากกว่านี้ เป็นพืชไม่มีใบ ออกดอกเป็นกระจุกแน่นหนึ่งกระจุกข้างลำต้นใกล้ยอด คล้ายดอกกระเทียม และมีช่อดอกปลายลำต้นอีกช่อจะมีใบเล็ก ๆ ประกอบช่อดอก ประโยชน์ของกระจูด

โดยทั่วไปราษฎรนิยมนำต้นกระจูดมาสานเป็นเสื่อ ปูรองนั่ง-นอน ที่เรียกกันว่า “เสื่อจูด” หรือ “เสื่อจูด” ใช้ทำกระสอบเรียก “สอบจูด” เป็นกระสอบที่มีคุณภาพดีกว่า ที่ทำมาจากต้นกก หรือพืชชนิดอื่น ใช้ใส่เกลือ ข้าวเปลือก ข้าวสาร ถ่านไม้ และอื่น ๆ นอกจากนี้ยังใช้ทำใบเรือ ทำเชือกสำหรับผูกมัดสิ่งของและในปัจจุบันมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเสื่อกระจูด เป็นของใช้มากมาย เช่น กระเป๋า กล่องใส่ของ ตะกร้า ที่ใส่จดหมาย เป็นต้น วัสดุอุปกรณ์ในการทำหัตถกรรมกระจูด

การผลิตหัตถกรรมกระจูดจะประกอบด้วยวัตถุดิบ อุปกรณ์และเครื่องมือซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

1. วัตถุดิบ ที่สำคัญคือ ต้นกระจูดขนาดต่าง ๆ ผู้ประกอบการอาจจะถอนมาจากนา กระจูดของตนเอง หรือซื้อมาจากเจ้าของนากระจูดที่ปลูกขายได้ ในการถอนกระจูด ผู้ถอนจะจับ ต้นกระจูดรวบคราวละ 2-5 ต้น แล้วดึงกระซางขึ้นจากกอกระจูด แล้วนำมามัดรวมกันเป็นมัด ๆ ให้ขนาดโตประมาณลำต้นตาลโตนด เรียกว่า “หนึ่งกำป่า” ในหนึ่งวันจะถอนได้ประมาณ 10 - 15 กำป่า ต่อวัน 1 กำป่า นำมาแยก “กำผืน” ได้ประมาณ 4-5 ผืน 1 กำผืน สานเสื่อได้ 1 ผืน และ 1 กำป่า มีราคาประมาณ 20 บาท

2. อุปกรณ์เครื่องมือ เป็นอุปกรณ์เครื่องมือก่อนสาน มีดังนี้

- 2.1 พื้นที่สำหรับคัดขนาดความยาวของกระจูด

- 2.2 พื้นที่สำหรับผึ่งหรือตากกระจูด โดยทำเป็นกลางแจ้ง

- 2.3 แผ่นไม้ผิวเรียบ ขนาด 10 x 35 x 300 เซนติเมตร ใช้เป็นที่รองตำกระดูก
- 2.4 สากปลายตัดสำหรับตำกระดูก
- 2.5 ลูกกลิ้ง หล่อด้วยซีเมนต์ ทรงกระบอกคล้ายครกตำข้าว เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 14 - 16 นิ้ว (ปัจจุบันใช้เครื่องรีดกระดูกด้วยไฟฟ้า มีลักษณะคล้ายเครื่องรีดยางพารา ใช้สำหรับกลิ้งทับกระดูกให้แบนเป็นตอกกระดูก)
- 2.6 ภาชนะสำหรับใส่สีย้อมกระดูก เช่น ปิ๊ป กะละมัง และเตาไฟ สำหรับต้มเมื่อจะย้อมสี (สีที่ใช้ย้อมเป็นสีย้อมร้อน)
- 2.7 มีด/กรรไกร สำหรับตัดทอนเสื่อกระดูกเมื่อसानสำเร็จแล้ว
- 2.8 จักรเย็บผ้า ในกรณีนำเสื่อไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ของใช้

3. ส่วนประกอบอื่น ๆ

- 3.1 น้ำคั้นสอ คือน้ำคั้นโคลนเนื้อละเอียด สีขาวขุ่น ใช้สำหรับคลุกกระดูกก่อนตากให้แห้ง
- 3.2 สีผง สำหรับย้อมกระดูกมี สีแดง ม่วง เขียว เหลือง และน้ำเงิน

ขั้นตอนการเตรียมกระดูกสำหรับจักสาน

ก่อนจะนำต้นกระดูกไปसानเป็นเสื่อหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ มีการเตรียมขั้นตอนดังนี้

1. ต้นกระดูกที่โตเต็มที่ ได้ขนาดสำหรับใช้งานอายุประมาณ 2-3 ปี ซึ่งมักจะทำหลังฤดูฝน เพราะต้นกระดูกจะขึ้นสูงชูดเต็มที่ ถ้าต้นบาง นำไปตำให้แบนได้ง่าย ไม่มีรอยแตกและกระดูกที่ได้ในช่วงระยะนี้จะมีความเหนียวนิ่ม ไม่เปราะขาดง่าย วิธีถอนจะรวบปลายกระดูกประมาณ 2-5 ต้น ทำให้แน่นแล้วกระดูกหรือกระชากแรง ๆ ต้นกระดูกก็จะหลุดขึ้นมาจากกอกระดูกเองตามธรรมชาติ จากนั้นนำมาแยกเป็นกลุ่ม ให้มีความยาวเท่า ๆ กัน มีดรวมกันเป็นมัด ๆ หนึ่งมัดจะมีต้นกระดูกประมาณ 500 ต้น ใช้สานเสื่อได้ 1 ผืน ตัดหัวตัดปลายให้เท่ากัน

2. นำต้นกระดูกไปคลุกดินโคลน ในหลุมที่เตรียมไว้ โดยขุดหลุมให้มีความกว้างและยาวกว่ามัดกระดูก นำคั้นสอ ซึ่งมีลักษณะเป็นดินโคลนเหลวสีขาวขุ่นผสมน้ำละลายเตรียมไว้ในหลุม นำมัดกระดูกลงแช่คลุกให้โคลนเกาะติดผิวบาง ๆ จนทั่ว สาเหตุที่ต้องนำกระดูกคลุกกับดินโคลนนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้กระดูกเหี่ยว แดกหักง่าย เวลานำไปผึ่งแดด เมื่อแห้งแล้วมีผิวขาวนวล ไม่กรอบหรือขาดง่าย

3. นำต้นกระจุคที่ปลูกน้ำแล้วไปฝังแดด โดยการตั้งมัดกระจุคเป็นแนวตั้งใช้มือค่อย ๆ ขยายฐานด้านล่างของมัดกระจุคให้ล่างออกเป็นฐานตั้งได้ หรือจะใช้วิธีวางเรียงให้กระจาย บนพื้นดินเรียบ ๆ สะอาด หรือบนกระดานจนแห้งสนิท เพื่อป้องกันการขึ้นรา อาจจะใช้เวลา ฝังแดดประมาณ 2 – 3 วัน แล้วนำไปมัดรวมกันไว้ในที่เก็บมักจะใช้บริเวณใต้ถุนบ้านเก็บเข้าที่ไว้ 4 - 5 วัน เพื่อให้กระจุคสิ้นสควคต่อการทำให้แบน

4. นำกระจุคนำไปทำให้แบน มีลักษณะเป็นเส้นตอกแบน (ในการจักสานวัสดุที่นำสาน เมื่อผ่านการแปรรูปให้มีลักษณะแบนเรียกว่าตอก)

5. การย้อมสี นำตอกกระจุคที่ทำให้แบนแล้วไปย้อมสี โดยย้อมเฉพาะตอกที่นำมาสาน เป็นลวดลายเท่านั้น เพื่อเน้นให้มีสีสันลวดลายสวยงามยิ่งขึ้น

การสานกระจุค

หลังจากเตรียมเส้นกระจุคสำหรับสาน ทั้งชนิดที่ย้อมและไม่ย้อมสีเรียบร้อยแล้วผู้สาน จะต้องเตรียมพื้นที่สำหรับนั่งสานที่มีพื้นเรียบ เช่น ภายในตัวเรือน ชานเรือน ลานบ้านที่มีพื้น เรียบ เมื่อได้พื้นแล้วก็จะนำเอาเสื่อที่สานเสร็จแล้วมาปูรองอีกชั้นหนึ่ง วิธีสาน ผู้สานมักนิยม นั่งสานในท่าขัดสมาธิและนั่งชันเข่าข้างเดียว นำตอกกระจุควางเรียงตามรูปแบบที่จะสาน ถ้าเป็น ภาชนะประเภทเสื่อจะเริ่มต้นจากส่วนริมของเสื่อสานจากปลายของเส้นตอกด้านใดด้านหนึ่งจนสุด ปลายตอกอีกด้านหนึ่ง แต่ถ้าเป็นภาชนะประเภทกระสอบ จะเริ่มต้นจากกึ่งกลางของเส้นตอกใน การสานผู้สานจะต้องมีการสลับเส้นตอกระหว่าง โคนและปลายของต้นกระจุคตลอดผืนเพราะส่วน โคนและปลายของต้นกระจุคไม่เท่ากัน หากสานโดยใช้ส่วนโคนอยู่ตำแหน่งเดียวกันไม่สลับกับ ส่วนจะทำให้เสื่อที่สานได้มีลักษณะบิดเบี้ยวไป เทคนิคและวิธีสานของแต่ละท้องถิ่นจะแตกต่างกันตามชนิดของผลิตภัณฑ์รูปแบบและความถนัดของผู้สาน สำหรับลวดลายที่ใช้สานมักนิยมสาน ลวดลายมาตรฐาน คือ ลายขัด ลายสอง และลายสาม นอกจากนั้นก็จะมีลายพัฒนาคัดแปลง ประยุกต์ให้วิจิตรพิสดารมากขึ้น ไปอีกซึ่งมีมากกว่า 20 ลาย เช่น ลายลูกแก้ว ลายดาวล้อมเดือน ลายดอกจันทร์ ลายแก้วเนื่อง ลายการต่อดอก ลายแก้วบ้านคอน ลายตัวหนังสือ เป็นต้น

ลวดลายและผลิตภัณฑ์กระจุค

ลวดลายกระจุค ในการสานเสื่อกระจุค สามารถแบ่งลักษณะลวดลายได้ 2 กลุ่ม คือลวดลายพื้นฐาน ได้แก่ ลายขัด ลายสองและลายสาม ลายพื้นฐานทั้ง 3 ลายเป็นลายที่สืบทอด กันมาจากบรรพบุรุษ สะท้อนถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่ครั้ง โบราณและ กลุ่มลายประยุกต์ ซึ่งเป็นลายที่พัฒนาขึ้นใหม่ การสานเสื่อกระจุคด้วยลายหนึ่งหรือลายขัดและ ลายสอง จะใช้งานได้ทนทานมากกว่าลายอื่นๆ เพราะเมื่อใช้งานนาน ๆ เกิดการขาดชำรุดของเส้น ตอกส่วนใดส่วนหนึ่ง ก็จะไม่หลุดลุ่ยออกมา สามารถใช้งานต่อไปได้อีกการสานเสื่อกระจุคด้วย

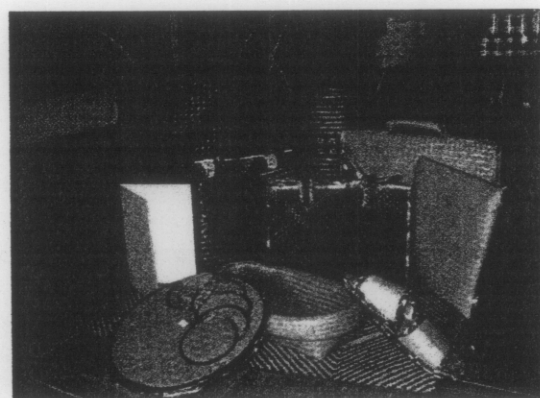
ลายหนึ่งและสอง หากต้องการให้เกิดลวดลายแพรวพราวแปลกตาขึ้น ผู้สานสามารถทำได้ โดยใช้
ตอกกระจุยชนิดข้อมสี่และไม่ข้อมสี่เป็นเส้นขึ้นและเส้นนอนสลับกันทำให้เกิดลายสวยงามยิ่งขึ้น

ลายประดิษฐ์ หรือชาวบ้านเรียกว่าลายพัฒนาหรือลายประดิษฐ์ เดิมชาวบ้านนำกระจุยมา
สานเป็นเสื่อก็เพื่อประโยชน์ใช้สอยในครัวเรือนเป็นหลักแต่แฝงด้วยความประณีตสวยงามของ
ลวดลายในชิ้นงานนั้น ๆ ในลักษณะที่ตนชื่นชอบ ปัจจุบันเมื่อผลิตภัณฑ์เหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลง
จากการทำเพื่อประโยชน์ในครัวเรือนเป็นทำเพื่อเป็นสินค้า จึงได้มีการศึกษาและพัฒนาลวดลาย
เพิ่มเติมขึ้นเพื่อผลทางด้านการค้า ผู้สานประดิษฐ์รูปแบบลวดลายเองอาจเป็นลายที่มีดอกลาย
ต่อเนื่องกัน หรือดอกควบคู่เกี่ยวสัมพันธ์กัน 2 ลายขึ้นไป เช่น ลายตุ๊กแกว ลายดอกพิกุล เป็นต้น

การประดิษฐ์ลายเรียกชื่อลายในแต่ละท้องถิ่น มีความแตกต่างกันไปบ้าง แต่ลายหลัก
ยังคงคล้ายคลึงกัน บรรดาลายต่าง ๆ ที่พบสามารถจำแนกชื่อลายได้ดังนี้

1. ลายทรงเรขาคณิต เช่น รูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม พันปลา ดอกกริช เป็นต้น
2. ลายพรรณพฤกษา เช่น ลายที่มีลักษณะเป็นรูปดอกไม้ ดอกพิกุล ดอกทานตะวัน
เป็นต้น
3. ลายรูปสัตว์ คือ สานเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ เช่น นก ม้า หรือ อวัยวะบางส่วน เช่น
ลายตีนนก ลายตีนแมว เป็นต้น
4. ลายปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ เช่น ควงล้อมเดือน ลายหินแตก ลายลำธาร เป็นต้น
5. ลายเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น ลายจาน ลายก้นแก้ว ลายพาน เป็นต้น
6. ลายตัวอักษร เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่ หรือลายข้อความอวยพร เป็นต้น

การสานกระจุยเป็นลวดลายพัฒนาหรือลายประดิษฐ์จึงมีมากมายกว่า 20 ลาย และมี
ชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย

ผลิตภัณฑ์จากกระจุย

ใบงานที่ 1
หัตถกรรมพื้นบ้านของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. หัตถกรรมพื้นบ้านที่สร้างชื่อเสียงให้กับวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ ได้แก่
.....
2. หัตถกรรมพื้นบ้านในข้อ 1 มีความสัมพันธ์กับวิถีการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น
อย่างไร
.....
.....
.....

3. ค่านิยมจากภายนอกมีผลกระทบต่อการผลิตหัตถกรรมพื้นบ้านอย่างไรบ้าง
จงอธิบาย
.....
.....
.....

4. จงบอกอุปกรณ์ และ วิธีการทำหัตถกรรมพื้นบ้าน
.....
.....
.....
.....

5. นักเรียนจะอย่างไรให้ วิธีการทำหัตถกรรมพื้นบ้านคงอยู่ต่อไป
.....
.....

ชื่อ สกุล เลขที่ ชั้น.....

ใบงานที่ 2
การออกแบบหัตถกรรมพื้นบ้าน

ชื่อ สกุล เลขที่ ชั้น

คำสั่ง ให้นักเรียนออกแบบหัตถกรรมพื้นบ้าน คนละ 1 ชิ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

กิจกรรมที่สังเกตคือ.....วันที่สังเกต..... /...../.....

ชื่อกลุ่ม.....สมาชิกได้แก่1.....2.....

3.....4.....5.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. มีการปรึกษากันก่อนทำงาน				
2. สมาชิกในกลุ่มมีหน้าที่และทำตามหน้าที่ทุกคน				
3. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนและวิธีการที่ได้ตกลงไว้				
4. ขณะปฏิบัติงานมีการปรึกษาและให้ความช่วยเหลือกัน				
5. ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด				
6. ผลงานเสร็จภายในวันที่กำหนด				
7. มีความกระตือรือร้น				
8. มีระเบียบวินัยในการทำงาน				
9. มีความร่วมมือสามัคคีกัน				
10. มีความรับผิดชอบ				

หมายเหตุ ให้พิจารณาประเมินเป็นระดับคุณภาพดังนี้

ดีมาก	ได้	3	คะแนน
ดี	ได้	2	คะแนน
พอใช้	ได้	1	คะแนน
ปรับปรุง	ได้	0	คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	เรื่อง ศิลปวัฒนธรรม สีนค้ำพื้นเมือง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการเรียนรู้ย่อยเรื่อง	สินค้ำพื้นเมือง เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

สินค้ำพื้นเมือง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ที่สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ชุมชน และ สร้างชื่อเสียงให้กับท้องถิ่น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สินค้ำพื้นเมือง
2. วิเคราะห์คุณค่าของผลงานของสินค้ำพื้นเมืองที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต ของคนบนวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
3. วิเคราะห์ผลกระทบจากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานของท้องถิ่น
4. เข้าใจหลักการ และ ทักษะที่จำเป็นต่อการทำ สินค้ำพื้นเมืองในท้องถิ่น
5. เสนอแนวทางการอนุรักษ์ สินค้ำพื้นเมือง
6. วาดภาพ ออกแบบภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์
7. ใช้กระบวนการกลุ่มทำงาน จนประสบความสำเร็จ

สาระการเรียนรู้

สินค้ำพื้นเมือง

1. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
 - 1.1 ทูเรียนทอด
2. การแปรรูปผลผลิตทางการประมง
 - 2.1 ปลากรอบ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ 4 MAT

กิจกรรม	สื่อ / แหล่งเรียนรู้
<p>กิจกรรมที่ 1. สืบค้นความรู้จัก</p> <p>1. ครูนำภาพเกี่ยวกับสินค้าที่สร้างชื่อเสียง และ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ให้นักเรียนดู</p> <p>2. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คนสนทนาเกี่ยวกับ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์</p> <p>3. นักเรียนจับบันทึกการสนทนา</p> <p>กิจกรรมที่ 2. สืบสานงานตำนานการผลิต</p> <p>4. ให้นักเรียนศึกษาเอกสาร ใบความรู้ เกี่ยวกับการทำสินค้าพื้นเมือง</p> <p>5. แบ่งกลุ่มนักเรียนให้นักเรียนอภิปราย เรื่องสินค้าพื้นเมืองของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์และหาข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใบความรู้</p> <p>6. ให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานเรื่อง สินค้าพื้นเมือง</p> <p>7. ให้นักเรียนแต่ละคนออกแบบภาชนะบรรจุสินค้าพื้นเมืองของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์</p> <p>กิจกรรมที่ 3. ประชาสัมพันธ์สินค้า OTOP</p> <p>8. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน ออกแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ สินค้าพื้นเมืองของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์กลุ่มละ 1 ประเภท</p> <p>กิจกรรมที่ 4. แลกเปลี่ยนความรู้</p> <p>9. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน</p> <p>10. นักเรียนเก็บผลงานใส่แฟ้มสะสมงาน</p>	<p>- ภาพสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ให้นักเรียนดู</p> <p>- ใบความรู้ เรื่องสินค้าพื้นเมืองของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์</p> <p>- ใบงานเรื่องสินค้าพื้นเมืองของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์</p> <p>- กระดาษ, สี</p> <p>- ผลงานการออกแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์</p> <p>- ผลงานนักเรียน</p>

พฤติกรรมที่ต้องการเน้น

1. มีความรู้ความเข้าใจ และ เจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียนรู้
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ เคารพสิทธิของผู้อื่น
3. เป็นผู้นำ และ ผู้ตามที่ดี
4. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่องสินค้าพื้นเมืองของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
2. ใบงานสินค้าพื้นเมือง
3. รูปภาพ

แหล่งเรียนรู้

1. ห้องสมุดค้นคว้าหนังสือหัตถกรรมพื้นบ้าน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงาน

เครื่องมือที่ใช้วัดผลประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ผลงาน

ใบความรู้ เรื่อง สินค้าพื้นเมือง

ทุเรียนทอด ช่วงฤดูกาลผลไม้ผลผลิตทุเรียนมีปริมาณมาก ทั้งขนาดที่เป็นความต้องการของตลาดและขนาดที่ท้องตลาดไม่นิยมเพราะมีขนาดใหญ่เกินไป ทุเรียนสุกมีปริมาณมากทำให้ราคาตกต่ำ และผู้บริโภคบางคนไม่นิยมรับประทานทุเรียนสุกเพราะเหม็นกลิ่น จึงมีการคิดค้นแปรรูปนำมาแปรรูป เช่น ทำเป็นทุเรียนทอดกรอบ ทุเรียนกวน เป็นต้น ซึ่งไม่มีกลิ่นแรงเหมือนทุเรียนสุก มีรสชาติอร่อย สามารถจำหน่ายได้ราคาดีกว่าทุเรียนผลสุก ทำให้มีผู้นิยมรับประทานทุเรียนมากขึ้น สามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน และแก้ปัญหาาราคาผลสุกตกต่ำ ผลผลิตออกมาพร้อมกันทำให้ผลผลิตล้นตลาด ชาวสวนผลไม้บางกลุ่มจึงมีความคิดนำทุเรียนดิบมาแปรรูปเป็นทุเรียนทอด เพื่อแก้ปัญหาและจำหน่ายเป็นอาชีพเสริม

ขั้นตอนการผลิต

1. คัดทุเรียนที่สดใหม่เฉพาะผลที่แก่จัด (นิยมพันธุ์หมอนทองแต่พันธุ์อื่นก็สามารถนำมาทำได้)
2. นำทุเรียนมาผ่าเปลือก แคะเมล็ด เกล็นไส้ข้างทิ้งแล้วนำไปสไลด์เป็นแผ่นบาง ๆ
3. ทอดในน้ำมันร้อนพอประมาณจนเนื้อทุเรียนเป็นสีเหลือง ตักขึ้นพักให้สะเด็ดน้ำมัน เกลบบนกระดาษซับมัน ปรุงรสด้วยเกลือเล็กน้อย
4. นำไปอบขจัดน้ำมันให้แห้งกรอบเสมอกันทุกชิ้น
5. บรรจุผลิตภัณฑ์ ในถุงหรือกล่อง

จุดเด่นของทุเรียนทอด รสชาติกรอบ มัน อร่อย สีสีนเหลืองสวยงาม สะอาด เก็บไว้ได้นาน มีให้รับประทานตลอดปี และเหมาะสำหรับเป็นของฝาก

สถานที่จำหน่าย ตามร้านขายของฝากและร้านค้าทั่วไป ราคาขึ้นอยู่กับน้ำหนักของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

ปลากรอบ พื้นที่ลุ่มน้ำประแสร์มีส่วนหนึ่งที่ติดกับทะเล ชาวประมงสามารถหาผลิตผลทางทะเลได้ตลอดทั้งปี นำมาจำหน่ายเป็นอาหารสด และส่วนหนึ่งนำมาแปรรูปเป็นปลาเค็ม กะปิ น้ำปลา ฯลฯ ซึ่งผลิตผลดังกล่าวมีปริมาณมากเกินความต้องการในการบริโภค จึงมีผู้คิดค้นการแปรรูปเป็นอาหารสำเร็จรูป และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ได้แก่การทำเป็นปลากรอบ

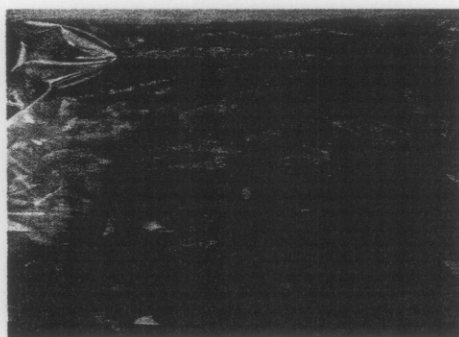
ขั้นตอนการผลิต

1. นำปลากะตักมาต้ม ตากแดดพอแห้ง
2. นำปลากะตักแห้งมาฉีก 2 ซีก แล้วนำไปแช่น้ำ ตากแดดอีกครั้งให้แห้ง
3. นำไปทอดในน้ำมันที่ร้อนจัด ตักขึ้นให้สะเด็ดน้ำมัน
4. นำมาปรุงรส และนำไปอบ 4 ชั่วโมง ด้วยเตาอบลมร้อนที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส
5. ปล่อยไว้ให้เย็น แล้วนำไปบรรจุภัณฑ์

ในปัจจุบันมีการพัฒนาการปรุงรสให้มีรสชาติและคุณค่าทางโภชนาการหลากหลายขึ้นเป็นปลากรอบสามรส ปลากรอบอบงา ปลากรอบอบสมุนไพร สมุนไพรที่ใช้เป็นส่วนผสม เช่น ใบมะกรูด ตะไคร้ กระเทียม ฯลฯ

จุดเด่นของปลากรอบ สะอาด ถูกหลักอนามัย ไม่ใส่วัตถุกันเสีย มีคุณค่าทางโภชนาการสูง และเหมาะสำหรับเป็นของฝาก

สถานที่จำหน่าย ตามร้านขายของฝากและร้านค้าทั่วไป ราคาขึ้นอยู่กับน้ำหนักของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

ใบงานที่ 1
เรื่อง สิ้นค้าพื้นเมือง

ชื่อ สกุล เลขที่ ชั้น

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สิ้นค้าพื้นเมืองที่สร้างชื่อเสียงให้กับวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์มีอะไรบ้าง

.....
.....
.....

2. นักเรียนคิดว่าในบริเวณวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์มีสินค้าพื้นเมืองที่เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์หรือไม่ เพราะอะไร

.....
.....
.....

3. สินค้าใดที่น่าจะเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

.....
.....
.....

4. นักเรียนคิดว่าสินค้าพื้นเมืองมีประโยชน์อย่างไรต่อชุมชน

.....
.....
.....

5. นักเรียนมีแนวคิดอย่างไรที่จะทำให้ชื่อเสียงของสินค้าพื้นเมืองคงอยู่คู่วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ตลอดไป

.....
.....
.....

ใบงานที่ 2
การออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าพื้นเมือง

ชื่อ สกุล เลขที่ ชั้น

คำสั่ง ให้นักเรียนออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าพื้นเมืองคนละ 1 ชิ้น

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กิจกรรมที่สังเกตคือ.....วันที่สังเกต..... /...../.....

ชื่อกลุ่ม.....สมาชิกได้แก่..... 2.....

3..... 4..... 5.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. มีการปรึกษากันก่อนทำงาน				
2. สมาชิกในกลุ่มมีหน้าที่และทำตามหน้าที่ทุกคน				
3. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนและวิธีการที่ได้ตกลงไว้				
4. ขณะปฏิบัติงานมีการปรึกษาและให้ความช่วยเหลือกัน				
5. ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด				
6. ผลงานเสร็จภายในวันที่กำหนด				
7. มีความกระตือรือร้น				
8. มีระเบียบวินัยในการทำงาน				
9. มีความร่วมมือสามัคคีกัน				
10. มีความรับผิดชอบ				

หมายเหตุ ให้พิจารณาประเมินเป็นระดับคุณภาพดังนี้

ดีมาก	ได้	3	คะแนน
ดี	ได้	2	คะแนน
พอใช้	ได้	1	คะแนน
ปรับปรุง	ได้	0	คะแนน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก จ
แบบประเมินหลักสูตร

แบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2

.....

คำชี้แจง

1. หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขตที่พัฒนาขึ้น โดยสำรวจความต้องการของชุมชนเป็นหลักและนำมาบูรณาการกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ใน 4 กลุ่มสาระ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
2. แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้ประเมินหลักสูตรก่อนนำไปทดลองใช้
3. ในการประเมินหลักสูตรอาศัยแนวคิดในการประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคปยุซองค์
4. การประเมินหลักสูตรเป็นการประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล
5. ความมุ่งหมายในการประเมินเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรก่อนนำไปทดลองใช้
6. โปรดศึกษารายละเอียดจากตัวอย่างการประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคปยุซองค์ ก่อนลงความเห็นในการประเมิน
7. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาประเมินหลักสูตรในครั้งนี้

นางอัญชลี อิศรารักษ์
 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

รูปแบบการประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคปูยของค์

รูปแบบการประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคปูยของค์นี้ เหมาะสมกับการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จใหม่ ๆ เป็นวิธีการประเมินเอกสารหลักสูตรแบบหนึ่งทีวิเคราะห์ หลัก 3 ส่วนของหลักสูตร คือ จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน โดยใช้ตารางวิเคราะห์ปูยของค์ แล้วใช้สูตรปูยของค์ในการคิดคำนวณ เมื่อได้ผลการคำนวณก็นำผลมาเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตรว่าอยู่ในระดับใด การประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคปูยของค์เป็นการนำหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของการเรียนรู้ พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกมาให้เห็นได้ มาสร้างเป็นตารางวิเคราะห์ปูยของค์

รูปแบบการเรียนรู้ทั้งหมดมี 8 ประเภท แต่ได้รับการดัดแปลงให้เกิดความเหมาะสมเพียง 6 ประเภท จะเป็นความรู้ที่เรียงลำดับจากง่ายไปหายากดังนี้

1. ความรู้แบบลูกโซ่ เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถทำอะไรได้เป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องและระดับความยากสูงขึ้นตามลำดับ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ)
2. ความรู้แบบเชื่อมโยงการใช้คำพูด นำลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันมาอธิบายความเชื่อมโยงให้เห็นความเกี่ยวข้องกันของความรู้ในแต่ละขั้นตอนด้วยคำพูดได้ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2)
3. ความรู้แบบผสมผสาน เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถผสมผสาน ความรู้ต่าง ๆ ที่เคยเรียนมา (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3)
4. ความรู้แบบแนวคิด เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนนำความรู้แบบผสมผสานมาทำให้เกิดแนวคิดหรือสามารถชี้ประเด็นหรือระบุสาระสำคัญของเรื่องที่เรียนได้ถูกต้อง (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4)
5. ความรู้แบบหลักการ เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถผสมผสานแนวคิดหลาย ๆ แนวคิดเข้าด้วยกัน จนเกิดเป็นหลักการใหม่ ๆ ได้ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5)
6. ความรู้แบบแก้ปัญหา เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ต่าง ๆ ที่มีมาแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5)

รายละเอียดของรูปแบบความรู้ทั้ง 6 ประเภทนั้น เรียงลำดับจากง่ายไปยาก ดังนี้

ระดับที่ 1 เป็นระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ง่ายที่สุด ประกอบด้วยพฤติกรรม 3 ชนิด แต่ละชนิด จะมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 ดังนี้

1. การบอกชื่อ หรือชี้ เพื่อแสดงถึงความสามารถที่จำสิ่งที่เรียนได้ เช่น การเรียกชื่อสิ่งของได้ครู่ชี้แล้วบอกชื่อเด็กได้

2. การเลือกหรือการบอกลักษณะ บอกลักษณะสิ่งของเช่น บอกลักษณะของแมลงได้

3. บอกกฎเกณฑ์ คือ บอกองค์ประกอบที่ท่องไว้ชัดเจน เช่น การท่องสูตรคูณ

ระดับที่ 2 เป็นระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ยากกว่าระดับที่ 1 ประกอบด้วยพฤติกรรม 2 ชนิด แต่ละชนิดมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 ดังนี้

1. การจัดลำดับ สามารถเรียงลำดับขั้นตอน ลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

2. การสาธิต สามารถปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ถูกต้องหลัก ขั้นตอน เช่น สาธิต

การพรวนดิน

ระดับที่ 3 เป็นระดับการเรียนรู้ที่ยากกว่าทุกระดับ ประกอบด้วยพฤติกรรม 4 ชนิด แต่ละชนิดมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 ดังนี้

1. การสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นมา สามารถสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ เช่น การสร้างรูปแบบ

2. การอธิบายหรือการบรรยาย สามารถอธิบายหรือบรรยายสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ถูกต้อง

3. การจำแนกหรือแยกแยะ สามารถจำแนกแยกแยะประเภทสิ่งของได้

4. การประยุกต์ใช้กฎเกณฑ์ สามารถนำกฎเกณฑ์ที่เรียนรู้ไปใช้ในกรณีปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้

การประเมินหลักสูตรโดยใช้เทคนิคปยุซองค์

พฤติกรรมการเรียนรู้	รูปแบบการเรียนรู้					
	แบบ ดูใกล้ (น.น.=1)	แบบ เชื่อมโยง (น.น.=2)	แบบ ผสมผสาน (น.น.=3)	แบบ แนวคิด (น.น.=4)	แบบ หลักการ (น.น.=5)	แบบ แก้ปัญหา (น.น.=6)
บอกชื่อ/ชื่อ (น.น.=1)						
เลือกหรือบอกลักษณะ (น.น.=1)						
บอกกฎเกณฑ์ (น.น.=1)						
จัดลำดับ (น.น.=2)						
สารัตถ์ (น.น.=2)						
สร้าง (น.น.=3)						
อธิบาย/บรรยาย (น.น.=3)						
จำแนกหรือแยกแยะ (น.น.=3)						
ประยุกต์ใช้กฎเกณฑ์ (น.น.=3)						

ขั้นตอนการประเมินหลักสูตรโดยวิธีการวิเคราะห์แบบปุยซองค์

มีวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 นำองค์ประกอบของหลักสูตร คือ จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และ วัตถุประสงค์ประเมินผลการเรียนรู้ทั้งหมดของหลักสูตรมาวิเคราะห์ดูว่า ในแต่ละข้อย่อยขององค์ประกอบ เป็นความรู้ในลักษณะแบบใด และพฤติกรรมการเรียนรู้นั้นอยู่ในระดับขั้นไหน

ขั้นที่ 2 นำจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลที่วิเคราะห์ แล้วมาใส่ในตารางวิเคราะห์แบบปุยซองค์

ขั้นที่ 3 คำนวณหาค่าน้ำหนักคะแนนในแต่ละช่องตารางวิเคราะห์ ใช้สูตรดังนี้

น้ำหนักของแต่ละช่อง = น้ำหนักของรูปแบบความรู้ × น้ำหนักของพฤติกรรมการเรียนรู้
× จำนวนข้อในช่องนั้น

ขั้นที่ 4 หลังจากได้คะแนนในแต่ละช่องแล้ว ขั้นต่อไปคือ ใช้สูตรของปุยซองค์เพื่อ คำนวณหาคุณภาพของหลักสูตร

$$P.M. = \frac{\text{ผลบวกของน้ำหนักของทุกช่องในตารางปุยซองค์}}{\text{จำนวนข้อที่นำมาวิเคราะห์}}$$

ขั้นที่ 5 นำผลที่คำนวณได้มาแปลโดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผล คือ

ค่า P.S.M. ตั้งแต่ 1.00 - 3.99 หมายถึง หลักสูตรมีคุณภาพต่ำหรือควรแก้ไข

ค่า P.S.M. ตั้งแต่ 4.00 - 9.99 หมายถึง หลักสูตรมีคุณภาพปานกลางหรือใช้ได้

ค่า P.S.M. ตั้งแต่ 10.00 - 18.00 หมายถึง หลักสูตรมีคุณภาพสูงหรือดีมาก

ตัวอย่างการประเมินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2

.....

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เข้าใจและรวบรวมข้อมูล จัดจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานและ การดำรงชีวิตของคนในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
2. เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างในการดำรงชีวิตของคนในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
3. เขียนแผนภาพโครงเรื่องสรุปความ และ พัฒนาความสามารถในการอ่าน ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่ 1

พฤติกรรมการเรียนรู้ คือ รวบรวม จำแนก มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3
 รูปแบบความรู้ คือ ผสมผสาน มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3

จุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่ 2

พฤติกรรมการเรียนรู้ คือ เข้าใจ มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2
 รูปแบบความรู้ คือ แนวคิด มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4

จุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่ 3

พฤติกรรมการเรียนรู้ คือ สรุปสาระ มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1
 รูปแบบความรู้ คือ หลักการ มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5

ฯลฯ

การประเมินหลักสูตรด้านจุดประสงค์การเรียนรู้
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างของการดำรงชีวิตของคนในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
2. ศึกษารวบรวมข้อมูลจัดจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานของคนในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
3. วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของเรื่องที่อ่าน
4. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง สรุปความเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน
5. เขียนเรื่องจากจินตนาการ
6. อภิปรายแสดงความคิดเห็นพุดวิเคราะห์เรื่องราวประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
7. สามารถพุดรายงานผลโดยใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมแก่เรื่องและจุดประสงค์
8. มีมารยาทการพุดและการฟัง
9. วาดภาพระบายสี ภาพลายเส้น และ ลายไทยพื้นฐาน
10. วางแผนการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม
11. บอกปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวกับการพัฒนาด้านการคมนาคมของกลุ่มน้ำประแสร์
12. ศึกษาค้นคว้า ข้อมูล จุดบันทึก และเขียนรายงานสื่อสารได้ตามจุดประสงค์
13. อภิปรายแสดงความคิดเห็น พุดวิเคราะห์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านการคมนาคมของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
14. วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้ผลิต ผู้บริโภคและผู้บริการใช้ทรัพยากรในลุ่มน้ำประแสร์อย่างประหยัด
15. อธิบายหลักการที่ช่วยให้ผลิต ผู้บริโภคและผู้บริการใช้ทรัพยากรในลุ่มน้ำประแสร์อย่างมีคุณค่า
16. ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
17. วิเคราะห์คุณค่าของผลงานด้านวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

18. บอกแนวทางการอนุรักษ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
19. บอกความรู้สึกในการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
20. พุดแนะนำสถานที่สำคัญ สถานที่ท่องเที่ยวของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
21. ใช้ประโยชน์ในการพูดและเขียนสื่อสารได้ชัดเจน
22. สร้างแผ่นพับประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่สถานที่สำคัญและสถานที่ท่องเที่ยว
23. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบจากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
24. บอกความรู้สึก ข้อคิดเห็นในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

การประเมินหลักสูตรด้านการจัดการเรียนรู้
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
การจัดการเรียนรู้

ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ Story Line

1. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด และ วาดภาพ ลุ่มน้ำประแสร์
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาไปความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา แล้วอภิปราย เปรียบเทียบเรื่องราวในอดีต และ ปัจจุบัน
3. จัดบันทึกสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดเกี่ยวกับอาชีพที่มีอยู่ใน/ บน ลุ่มน้ำประแสร์
5. จัดบันทึกสรุปเป็นผังความคิดของกลุ่ม นำเสนอหน้าชั้นเรียน
6. นักเรียนอภิปราย และ สรุปสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง และ นำเสนอหน้าชั้นเรียน
7. นักเรียนวาดภาพลุ่มน้ำประแสร์ในอนาคต และ เขียนบรรยายภาพ (ตามจินตนาการ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การคมนาคม
การจัดการเรียนรู้

ใช้วิธีการสอนแบบเรียนรู้ร่วมกัน (Cooperative Learning)

ขั้นที่ 1. ขั้นเตรียม

7. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการคมนาคมของประเทศไทยในปัจจุบัน
8. นักเรียนอภิปรายการคมนาคมใดเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นของตน

ขั้นที่ 2. ขั้นสอง

9. นักเรียนดูแผนที่วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ ศึกษาเอกสาร/ใบความรู้การคมนาคมของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

ขั้นที่ 3. ขั้นนักเรียนทำงานกลุ่ม

10. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มประชุมกลุ่ม แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ แล้วอภิปรายเกี่ยวกับการคมนาคม ของ วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ จากอดีต ปัจจุบัน และ แนวโน้มในอนาคต ครูสังเกตการณ์ทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม
11. นักเรียนสรุปผลการอภิปรายกลุ่ม บันทึกผล ลงใบงาน

12. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการอภิปราย แต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

13. นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพ การคมนาคมของกลุ่มน้ำประแสร์ตามจินตนาการ

ขั้นที่ 4. ขั้นตรวจผลงานและทดสอบ

14. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมครบถ้วนหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร แล้วซักถาม

ขั้นที่ 5. ขั้นสรุปทบทวนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการคมนาคม และ การคมนาคมของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การประกอบอาชีพ

การจัดการเรียนรู้

ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Sippa Model

1. ทบทวนความรู้เดิม

16. ครูและนักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับอาชีพของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ และเสนออาชีพที่ควรรู้ 5 อันดับ

2. การแสวงหาความรู้ใหม่

17. นักเรียนร่วมกันกำหนดขอบเขตประเด็นเนื้อเรื่องที่จะศึกษา

18. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

19. นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนดหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

20. ประชุมวางแผนการทำงาน ออกแบบสัมภาษณ์

3. การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล

21. ลงมือปฏิบัติ สัมภาษณ์ ผู้ประกอบอาชีพที่กลุ่มได้รับมอบหมาย

4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม

22. ประชุมกลุ่มอภิปรายประเด็นที่ศึกษา

5. การสรุปและจัดระเบียบความรู้

23. สรุป เขียนรายงาน

6. การแสดงผลงาน

24. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนประเมินผลการทำงาน

7. การประยุกต์ใช้ความรู้

25. นักเรียนวาดภาพสิ่งที่ตนประทับใจในการสำรวจ

26. แต่งกลอนสุภาพเกี่ยวกับอาชีพของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ

การจัดการเรียนรู้

ใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Story Line

27. แบ่งกลุ่มนักเรียน 5 กลุ่มช่วยกันคิดเกี่ยวกับประเพณีที่นักเรียนรู้จัก
28. แต่ละกลุ่มนำเสนอ
29. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ
30. สรุปลักษณะที่สำคัญ
31. นักเรียนเขียนบทและแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ
32. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ และ วิธีการอนุรักษ์
33. ให้นักเรียนวาดภาพระบายสีประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำในอนาคต และ เขียน

บรรยาย ภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ความเชื่อในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

การจัดการเรียนรู้

ใช้วิธีการสอนแบบ (Cooperative Learning)

ขั้นที่ 1. ขั้นเตรียม

34. ครูสนทนากับนักเรียนในเรื่องความเชื่อต่าง ๆ

ขั้นที่ 2. ขั้นสอน

35. ให้นักเรียนศึกษาเอกสารและใบความรู้เรื่องความเชื่อในการทอดผ้าป่ากลางน้ำ

และความเชื่อเรื่องแม่ย่านางเรือ

ขั้นที่ 3. ขั้นนักเรียนทำงานกลุ่ม

36. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ทำกิจกรรมตามใบงาน ครูสังเกตการณ์ทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม ตัวแทนของกลุ่มออกมานำเสนอ นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกัน

ขั้นที่ 4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

37. ครูนักเรียนช่วยกันตรวจสอบว่าได้ปฏิบัติตามกิจกรรมครบถ้วนหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 5. ขั้นสรุปทบทวนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

38. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความเชื่อในการทอดผ้าป่ากลางน้ำ และการไหว้แม่ย่านางเรือ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 สถานที่สำคัญ/ สถานที่ท่องเที่ยว

การจัดการเรียนรู้

ใช้วิธีการสอนแบบเรียนรู้ร่วมกัน (Cooperative Learning)

ขั้นที่ 1. ขั้นเตรียม

39. ครูสนทนากับนักเรียนถึงประสบการณ์การท่องเที่ยว สถานที่สำคัญ และ สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดต่างๆ

40. ครูนำภาพสถานที่สำคัญ สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง ให้นักเรียนดู คิวแทนนักเรียนออกมาเล่าประสบการณ์การท่องเที่ยว

ขั้นที่ 2. ขั้นสอน

41. ให้นักเรียนศึกษาเอกสาร ใบความรู้ เกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ ครูอธิบายเพิ่มเติมศิลปะลายไทยบนจิตรกรรมบานประตู หน้าต่าง

42. ครูแจ้งกิจกรรมทัศนศึกษา 2 แห่ง คือ วัดสมมติเทพฐาปนาราม และ วัดสารานารถธรรมมาราม

43. ให้นักเรียนบอกหลักปฏิบัติในการเข้าชมสถานที่ ในฐานะผู้ชมที่ดี และ แนวทางการอนุรักษ์ ครูอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3. ขั้นนักเรียนทำงานกลุ่ม

44. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ทำกิจกรรมตามใบงาน

45. นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพลายไทย ชั้นพื้นฐาน 5 แบบ

46. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ แนะนำ สถานที่สำคัญ หรือ สถานที่ท่องเที่ยวของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

ขั้นที่ 4. ขั้นสรุปผลการเรียน และ ประเมินผลการทำงานกลุ่ม

47. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน

48. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการอนุรักษ์ และ พัฒนา สถานที่สำคัญ และ สถานที่ท่องเที่ยว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 หัตถกรรมพื้นบ้าน

การจัดการเรียนรู้

ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT

กิจกรรมที่ 1. หัตถกรรมนำรู้

49. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่สร้างชื่อเสียงให้จังหวัดระยอง และบอกว่าอะไรเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างชื่อเสียงในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

50. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน สนทนาเกี่ยวกับหัตถกรรมที่มีชื่อเสียงในกลุ่มน้ำประแสร์

51. นักเรียนบันทึกการสนทนา

กิจกรรมที่ 2. สืบสานงานหัตถกรรม

52. ให้นักเรียนศึกษาเอกสาร ใบความรู้ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากกระจูด

53. ให้นักเรียนอภิปรายข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใบความรู้

54. ให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงาน เรื่องผลิตภัณฑ์จากกระจูด

55. นักเรียนแต่ละคนออกแบบผลิตภัณฑ์งานกระจูด คนละหนึ่งชิ้น

กิจกรรมที่ 3. ประชาสัมพันธ์งานกระจูด

56. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบสร้างสรรค์แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์กระจูด

กิจกรรมที่ 4. แลกเปลี่ยน เรียนรู้สู่กระจูดยุคใหม่

57. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานการออกแบบแผ่นพับเสนอหน้าชั้นเรียน แลกเปลี่ยนความรู้ วิจารณ์ผลงาน จุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุงแก้ไข ความเหมือน ความแตกต่างของผลงาน

58. นำเสนอผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์หน้าชั้นเรียน

59. นักเรียนเก็บรายงานผลงานใส่แฟ้มสะสมงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 สินค้าพื้นเมือง

การจัดการเรียนรู้

ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT

กิจกรรมที่ 1. สินค้าน่ารู้จัก

60. ครุภัณฑ์เกี่ยวกับสินค้าที่สร้างชื่อเสียง และ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ให้นักเรียนดู

61. แบ่งกลุ่มนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ของวัฒนธรรมกลุ่มน้ำประแสร์

62. นักเรียนจดบันทึกการสนทนา

กิจกรรมที่ 2. สืบสานงานตำนานการผลิต

63. นักเรียนสนทนา

64. ให้นักเรียนศึกษาเอกสาร ใบความรู้ เกี่ยวกับการทำสินค้าพื้นเมือง

65. แบ่งกลุ่มนักเรียนให้นักเรียนอภิปราย หาข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใบความรู้ และ จัดทำเป็นรายงาน

66. ให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานเรื่อง สินค้าพื้นเมือง
 67. ให้นักเรียนแต่ละคนวาดภาพการทำสินค้าพื้นเมืองที่ตนเองชอบ 1 ประเภท
- กิจกรรมที่ 3. ประชาสัมพันธ์สินค้า OTOP**
68. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน ออกแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ กลุ่มละ 1 ประเภท
- กิจกรรมที่ 4. แลกเปลี่ยนความรู้**
69. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
 70. นักเรียนเก็บรายงานผลงานใส่แฟ้มสะสมงาน

การประเมินหลักสูตรด้านการวัดผลประเมินผล
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์
การวัดและการประเมินผล

1. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม ใช้แบบสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การคมนาคม

การวัด และการประเมินผล

3. ทักษะกระบวนการกลุ่ม ใช้แบบสังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม
4. ตรวจสอบผลงาน
 - 4.1 ผลการบันทึกความรู้
 - 4.2 ชิ้นงานการวาดภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การประกอบอาชีพ

การวัด และการประเมินผล

5. กระบวนการทำงานกลุ่ม
6. พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
7. การนำเสนอผลงาน ความรู้จากชิ้นงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ

การวัดและการประเมินผล

8. ประเมินพฤติกรรม
9. ตรวจสอบผลงาน
 - 9.1 การบันทึกความรู้
 - 9.2 การแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ
 - 9.3 การวาดภาพระบายสี และการเขียนบรรยายภาพ
 - 9.4 การพุดนำเสนอ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ความเชื่อในวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

การวัดและการประเมินผล

10. แบบสังเกตพฤติกรรม

11. ตรวจสอบผลงานนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 สถานที่สำคัญ/ สถานที่ท่องเที่ยว

การวัดผลประเมินผล

12. แบบสังเกตพฤติกรรม

13. ตรวจสอบผลงาน

13.1 แบบบันทึกสาระการเรียนรู้ (ทัศนศึกษา)

13.2 การวาดภาพลายไทย

13.3 แผ่นพับแนะนำสถานที่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 หัตถกรรมพื้นบ้าน

การวัดผลประเมินผล

14. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

15. ตรวจสอบผลงาน

15.1 บันทึกสาระการเรียนรู้

15.2 ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 สินค้าพื้นเมือง

การวัดผลประเมินผล

16. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

17. ตรวจสอบผลงาน

17.1 บันทึกสาระการเรียนรู้

17.2 แผ่นพับแนะนำสินค้า

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ข
แบบสำรวจความต้องการ

**แบบสำรวจความต้องการของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2**

คำชี้แจง

แบบสำรวจนี้จัดสร้างขึ้นเพื่อสำรวจความต้องการในการจัดทำสาระการเรียนรู้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับหลักสูตรแม่บท คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการประมวลผลเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

ตอนที่ 1 สถาน ภาพของผู้ให้ข้อมูล

- ครูผู้สอน
- กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- บุคลากรในชุมชน
- ผู้ปกครองนักเรียน
- นักเรียน

ตอนที่ 2 สารที่ต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์

ให้ท่านพิจารณาเลือกสาระที่เห็นว่าเหมาะสมและจำเป็นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ควรจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ โดยเติมเครื่องหมาย / ในช่องว่างตาม
สาระที่ต้องการ

1. ประวัติความเป็นมาที่ควรเรียนรู้

- ประวัติของกลุ่มน้ำประแสร์
- ที่มาของคำว่าประแส กระแส ประแสร์
- ประวัติชุมชนปากน้ำประแสร์
- ประวัติชุมชนบ้านดอนเค็ด
- ประวัติชุมชนบ้านแหลมยาง
- ประวัติชุมชนบ้านเนินขี้
- ประวัติชุมชนบ้านละลอก

2. การคมนาคมที่ควรเรียนรู้

- การคมนาคมในอดีต
- การคมนาคมในปัจจุบัน
- การคมนาคมในอนาคต
- การคมนาคมทางบก
- การคมนาคมทางน้ำ
- การคมนาคมทางอากาศ

3. อาชีพที่ควรเรียนรู้

- เกษตรกรรม
- อุตสาหกรรม
- การประมง
- การค้าขาย
- การบริการนักท่องเที่ยว
- การบริการนวดแผนไทย

4. ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมความเชื่อที่ควรเรียนรู้

- ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำ
- ประเพณีทอดลอยกระทง
- ประเพณีตักบาตรเทโว
- ประเพณีสงกรานต์
- ประเพณีการบวช
- ความเชื่อเรื่องการทำขวัญข้าว
- ความเชื่อเรื่องการไหว้แม่ย่านางเรือ

5. สถานที่สำคัญสถานที่ท่องเที่ยวที่ควรเรียนรู้

- อนุสาวรีย์สุนทรภู่
- วัดวัดตะเคียนงาม
- วัดสารนารถธรรมาราม
- วัดสมมติเทพฐาปนาราม
- วัดราชบัลลังก์
- พระประกายแสงทิพย์
- ศาลาต้นโพธิ์
- ลานหน้าเมืองแกลง
- เรือนริมน้ำบ้านแหลมยาง
- การชมหิ่งห้อย
- ศาลาแหลมท่าตะเคียน
- เรือรบหลวงประแส
- ศาลกรมหลวงชุมพรเขตต์อุดมศักดิ์
- เจตอนุรักษ์ป่าชายเลนลุ่มน้ำประแสร์และเกาะนก
- ป่าโกงกาง
- เกาะมัน
- เกาะจี่ปลา
- แหลมแม่พิมพ์
- อ่าวไข่
- อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง

6. ศิลปวัฒนธรรมสินค้าพื้นเมืองที่ควรเรียนรู้

- โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัดสมมติเทพฐาปนาราม
- โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัดราชบัลลังก์
- พระอุโบสถ วัดสารนาถธรรมาราม
- ผลิตภัณฑ์จากกระจูด
- การทำผ้าบาติก
- การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
 - ทูเรียนทอด
 - ขนุนทอด
 - ทูเรียนกวน
 - สับประรดกวน
 - ไวน์มังคุด
 - การแปรรูปผลผลิตทางทะเล
 - ปลากรอบ
 - ปลาหมึกปรุงรส
 - กุ้งแห้ง
 - กะปิ - น้ำปลา

7. วัฒนธรรมลุ่มน้ำประแสร์ด้านอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าควรนำมาจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางอัญชลี อิศสรารักษ์

ผู้วิจัย

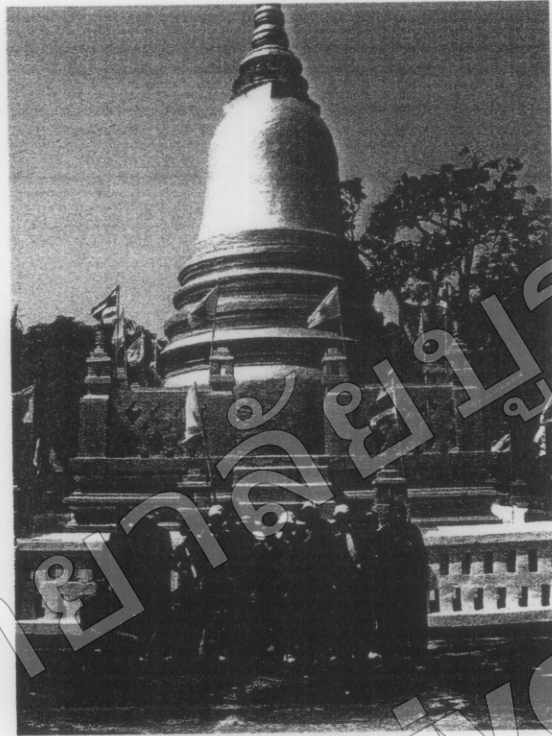
มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ข
ภาพประกอบกรเรียนรู้

ทัศนศึกษาวัดสารนาถธรรมาราม

ทัศนศึกษาวัดสมมติเทพบูรพาภิราม

